

Západočeská univerzita v Plzni
Fakulta právnická
Katedra veřejné správy

BAKALÁŘSKÁ PRÁCE
Veřejný zájem, veřejné zájmy

Aneta Vavřinová

Vedoucí práce: JUDr. Tomáš Louda, CSc.

Plzeň 2023

ZÁPADOČESKÁ UNIVERZITA V PLZNI

Fakulta právnická

Akademický rok: 2022/2023

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

(projektu, uměleckého díla, uměleckého výkonu)

Jméno a příjmení: **Aneta VAVŘINOVÁ**
Osobní číslo: **R20B0172P**
Studijní program: **B0421A220009 Právní specializace**
Téma práce: **Veřejný zájem, veřejné zájmy**
Zadávající katedra: **Katedra veřejné správy**

Zásady pro vypracování

1. Úvod
2. Pojem veřejný zájem
3. Neurčitost pojmu
4. Právní regulace pojmu, použití v právní úpravě
5. Vztah veřejného a soukromého zájmu
6. Použití v praxi
7. Závěr

Rozsah bakalářské práce:
Rozsah grafických prací:
Forma zpracování bakalářské práce: **tištěná**

Seznam doporučené literatury:
viz zvláštní seznam

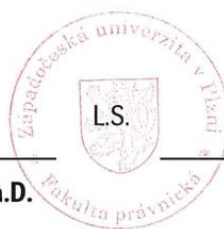
Vedoucí bakalářské práce: **JUDr. Tomáš Louda, CSc.**
Katedra veřejné správy

Datum zadání bakalářské práce: **31. března 2022**
Termín odevzdání bakalářské práce: **31. března 2023**

JUDr. et PhDr. Stanislav Balík, Ph.D.
děkan

JUDr. Tomáš Louda, CSc.
vedoucí katedry

V Plzni dne 31. srpna 2022

Prohlášení:

„Prohlašuji, že jsem tuto bakalářskou práci zpracovala samostatně, a že jsem vyznačila prameny, z nichž jsem pro svou práci čerpala způsobem ve vědecké práci obvyklým.“

-

Plzeň, březen 2023

Aneta Vavřínová

Poděkování

Děkuji panu JUDr. Tomáši Loudovi, CSc. za vedení mé bakalářské práce, za konzultace a cenné rady, které mi velice pomohly při jejím vypracování.

Anotace

Bakalářská práce „Veřejný zájem, veřejné zájmy“. Hlavním cílem práce bude vymezit pojem „veřejný zájem“ a zaměřit se na problematiku jeho definování. Práce by měla mít za úkol seznámit čtenáře s dalšími pojmy s veřejným zájmem souvisejícími. Výzkum se také bude věnovat použití pojmu v jednotlivých právních předpisech českého právního řádu a bude obsahovat rozbor těchto předpisů v rámci použití pojmu. V souvislosti s veřejným zájmem bude práce obsahovat také porovnání veřejného zájmu se zájmem soukromým a poukazovat na možné situace jejich střetu. V závěru práce čtenář může blíže pochopit danou problematiku prostřednictvím praktické ukázky na případu demolice Domu kultury Inwest v Plzni.

Klíčová slova

Neurčitý pojem, soukromý zájem, střet zájmů, veřejná prostranství, veřejný zájem veřejnost, vyvlastnění, zájmové skupiny

Annotation

Bachelor thesis "Public interest, public interests". The main objective of the thesis will be to define the term "public interest" and to focus on the problem of its definition. The thesis should aim to introduce other concepts related to the public interest to the reader. The research will also focus on the use of the term in individual legal regulations of the Czech legal system and will include an analysis of these regulations in the context of the use of the term. In relation to public interest, the thesis will also include a comparison of public interest with private interest and point out possible situations of their conflict. At the end of the thesis, the reader can understand the issue in more detail through a practical example of the demolition of the cultural house „Dům kultury Inwest“ in Pilsen.

Keywords

Conflict of interests, expropriation, inexplicit term, interest groups, private interests, public, public areas, public interest,

OBSAH

1	ÚVOD.....	1
2	VEŘEJNÝ ZÁJEM.....	3
2.1.1	Definice pojmu veřejný zájem	3
2.1.1	Vymezení slova „veřejný“	4
2.1.2	Vymezení slova „zájem“	4
2.2	Neurčitost pojmu a možné definice	5
2.3	Obecný zájem	6
2.4	Obsah pojmu veřejný zájem	7
2.4.1	Vztah rovnomocnosti.....	7
2.4.2	Vztah nadřazenosti a podřazenosti	8
2.4.3	Vztah zkříženosti.....	8
2.4.4	Vztah protikladnosti	9
2.5	Oblasti působení veřejného zájmu	9
2.6	Historie veřejného zájmu	10
2.7	Územní stránka veřejného zájmu.....	11
2.8	Veřejná prostranství.....	13
2.9	Veřejné užívání	14
3	VEŘEJNÝ ZÁJEM V ČESKÉM PRÁVNÍM ŘÁDU.....	16
3.1	Ústavní pořádek	16
3.2	Zákon č. 89/2012 Sb., občanský zákoník.....	18
3.3	Zákon č. 500/2004 Sb., správní řád	19
3.4	Zákon č. 312/2002 Sb., o úřednicích územních samosprávných celků	21
3.5	Zákon č. 184/2006 Sb., o vyvlastnění.....	22
3.6	Zákon č. 183/2006 Sb., o stavebním plánování a stavebním řádu	23
3.7	Zákon č. 127/2005 Sb., o elektronických komunikacích a o změně některých souvisejících zákonů	26
3.8	Zákon č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny.....	27
3.9	Zákon č. 121/2000 Sb., o právu autorském.....	28
3.10	Veřejný zájem v právních předpisech-shrnutí.....	29
4	VZTAH SOUKROMÉHO A VEŘEJNÉHO ZÁJMU	30
4.1	Soukromý zájem a soukromé právo.....	31
4.2	Střet soukromého a veřejného zájmu	31
4.2.1	Zákon č. 159/2006 Sb., o střetu zájmů	32

4.3	Lobbing	33
4.4	Zájmové skupiny	34
4.4.1	Vznik zájmových skupin	36
4.4.2	Klasifikace zájmových skupin	37
4.4.3	Oblasti fungování zájmových skupin	37
4.4.4	Společenské role zájmových skupin	38
4.5	Vyvlastnění ve veřejném zájmu	39
4.5.1	Vyvlastňovací řízení.....	40
5	PRAKTICKÁ ČÁST – DEMOLICE DOMU KULTURY INWEST V PLZNI	42
5.1	Kulturní dům a jeho využití.....	43
5.2	Protesty a demolice	44
5.3	Referendum	46
5.4	Prostor a jeho využití dnes.....	46
5.5	Shrnutí	47
6	ZÁVĚR	50
	RESUMÉ	52
	SEZNAM ZDROJŮ	54

1 ÚVOD

Tato bakalářská práce nese název „Veřejný zájem, veřejné zájmy“ a jejím cílem má být zejména snaha definovat tento pojem. Tento pojem je velmi často využíván, avšak jeho definice není vůbec snadná. S pochopením tohoto pojmu má problém nejen laická, ale také odborná veřejnost. Jeho význam totiž není žádným právním předpisem přesně určen a jeho jednoznačná definice není zákonem upravena. Přesto je spojení slov „veřejný zájem“ v právních předpisech tolik používáno. Je totiž mnoho úhlů a způsobů, jakými lze na něj pohlížet, každý si jej může vyložit jiným způsobem. Jedná se tak o pojem neurčitý. Právě snaha o vysvětlení tohoto pojmu a jeho neurčitost je jedním z témat, kterým se má práce zabývat.

V první části své práce se věnuji především možným definicím veřejného zájmu a interpretacím tohoto pojmu. Cílem je nastínit možné úhly pohledu na tento pojem a jakým způsobem je na něj pohlíženo. Pojem vzniká sloučením dvou slov, a proto je součástí i rozbor jednotlivých slov „veřejný“ a „zájem“. Důvodem jeho neurčitosti je zejména chybějící právní úprava, proto se v následujících kapitolách své práce zaměřuji na jeho použití v různých právních předpisech. Zde je cílem přiblížit si význam použití v jednotlivých předpisech a možných situacích a záměr zákonodárců.

Další kapitola se dotýká dalšího pojmu, což je „soukromý zájem“. Tato kapitola řeší konkrétně střet dvou zájmů, veřejného a soukromého, k čemuž může dojít v mnoha případech. Tato kapitola má za úkol porovnat tyto dva zájmy a přiblížit situace, kdy dochází k jejich střetu. Věnuje se také dalším pojmům, jako je například lobbying či zájmové skupiny. Zabývá se i velmi významnému pojmu, se střetem veřejného a soukromého zájmu souvisejícím, což je vyvlastnění, při kterém dochází k výraznému omezení práv osob, a to ve veřejném zájmu.

V poslední části práce se věnuji konkrétnímu příkladu. Praktický příklad se týká plzeňského kulturního domu, veřejností spíše přezdívaného „Dům hrůzy“. Kde, dle mého názoru, došlo k absolutnímu selhání v rámci veřejného zájmu. Tato praktičtější část práce se zabývá důvody, proč došlo k jeho zboření, přestože velká část plzeňské veřejnosti byla hlasitě proti a navzdory vzniklé petici a protestům, byl

„Dům hrůzy“ nakonec zbořen. Tato část se také zaměřuje na odpor proti výstavbě nového obchodního centra, na protesty a referendum, v jehož důsledku nakonec nebyla plánovaná stavba naplněna. Tento případ je tak s problematikou veřejného zájmu úzce spojen.

Obecně cílem této práce má být získání jakéhosi uceleného obrazu tohoto pojmu, jeho lepší pochopení a pohled na téma ze všech možných úhlů. Práce by měla zahrnovat témata s pojmem úzce související, aby co nejpřesněji vystihla jeho možnou definici. Proto je její součástí i menší praktická ukázka, která slouží k dotvoření celistvého pohledu na pojem veřejný zájem.

2 VEŘEJNÝ ZÁJEM

Veřejný zájem je pojem velice náročný na definici. Je to pojem neurčitý, mnohovýznamový a nejednoznačný. Přesto se s tímto pojmem neustále setkáváme. Je možné se s ním setkat ve sféře sociální, kulturní nebo v oblasti životního prostředí. A v různých situacích může mít různé významy. Nalézt ho můžeme i v nespočtu právních předpisů, kde s ním normotvůrci běžně pracují. Ovšem právní definici tohoto pojmu v žádném právním předpisu nenajdeme. Z tohoto důvodu může být práce s tímto pojmem obtížná.

Problematika definice veřejného zájmu spočívá v různorodosti a abstraktnosti tohoto pojmu. Obsahově se tento pojem v průběhu času mění podle toho, jak se vyvíjí společnost. Různými jednotlivci je vnímán odlišně.

Obecně se jedná o zájem, se kterým se ztotožňuje většina společnosti, je zájmem „všech“. Jedná se o zájem většinový, obecně prospěšný. Je zapotřebí odlišovat ho od zájmu soukromého, což může být zájem jednotlivce, ale i skupiny jednotlivců. Veřejný zájem má přednost před zájmy soukromými, na základě toho mohou být zájmy soukromé omezeny ve prospěch veřejného zájmu.

2.1.1 Definice pojmu veřejný zájem

Právní definici pojmu „veřejný zájem“ nalézt nelze, je tedy potřeba, aby byl tento jev z důvodu odlišností zkoumán na konkrétních případech. Pod tímto pojmem si však obecně lze představit společný zájem skupiny lidí na určitém území, ze kterého jí plyne prospěch. Přesto však zde máme specialisty v oboru práva a jiné odborníky, kteří se pokouší tento pojem definovat.

Prof. Petr Průcha, který se ve svém Lexikonu věnuje definici veřejného zájmu ho popisuje jako: „*Veřejný zájem je opakem tzv. soukromého zájmu, resp. soukromých zájmů. Jedná se o pojem, který platná právní úprava zpravidla výslovně obsahově nevymezuje, nicméně který, a to zejména ve správním právu, poměrně často používá (např. u institutu vyvlastnění), a to ve smyslu tzv. neurčitých*

*pojmu ve správním právu.*¹ Dále uvádí, že veřejný zájem může být také označován jako zájem obecný či veřejně prospěšný. Nositelé veřejných zájmů nejsou blíže specifikováni a jedná se o zájmy „veřejnosti“ nebo také „celospolečenské zájmy“. Veřejné zájmy také nemohou být v rozporu s právními předpisy, proto jsou prosazováním veřejného zájmu a jeho posuzováním pověřeny orgány veřejné moci, které k výkonu své činnosti musí být způsobilé.

2.1.1 Vymezení slova „veřejný“

Slovo „veřejný“ je takto samostatně a v různých formách používáno v běžném životě velmi často. Jistým způsobem se mění význam tohoto pojmu podle způsobu použití a situace. Podle slovníku spisovné češtiny je pojem „veřejný“ možno definovat jako:

- Konaný, dějící se za účasti širšího obecnstva, možnost účasti všech,
- určený pro všechny, patřící, sloužící všem, majetkem všech,
- veřejnosti se týkající, ve veřejnosti rozšířený, známý,
- týkající se života společnosti, související s organizovanou činností společného celku²

2.1.2 Vymezení slova „zájem“

„Zájem“ je slovo taktéž vícevýznamové. Můžeme na něj pohlížet jako na určitý druh motivace jedince. Zájem lze popsat jako činnost zaměřování se a vyhledávání předmětu zájmu, což vede k uspokojování individuálních potřeb. Slovník spisovného jazyka slovu zájem též připisuje významy jako: „prospěch“, „blaho“, „užitek“. Dále můžeme na tento pojem pohlížet jako na pozornost

---

¹ PRŮCHA, Petr. *Lexikon: Správní právo*. Ostrava: Sagit, 2002. ISBN 80-7208-314-7. str. 585

² Slovník spisovného jazyka českého. *Veřejný* [online]. [cit. 2023-01-13]. Dostupné z: <https://ssjc.ujc.cas.cz/search.php?hledej=Hledat&heslo=ve%C5%99ejn%C3%BD&sti=E MPTY&where=hesla&hsubstr=no>

věnovanou něčemu či někomu, věc, která je předmětem pozornosti. Nebo také jako na náklonost či záliba.³

2.2 Neurčitost pojmu a možné definice

Veřejný zájem je podle právní teorie označován za neurčitý pojem. Může mít mnoho významů a je nejednoznačný. Nalézáme ho v právních předpisech, avšak při aplikaci práva je ve většině případech ponechán správnímu uvážení. To znamená, že přesný obsah pojmu se vždy váže na konkrétní případy.⁴ Tímto pojmem se ve svém rozsudku zabývá i Nejvyšší správní soud. Podle tohoto rozhodnutí tyto neurčité pojmy nelze právně přesně definovat. Obsah pojmu se odvíjí od konkrétní situace a je často podmíněn časem a místem aplikace normy, která tento pojem obsahuje. Při tvorbě normy je tak správnímu orgánu vytvořen prostor, aby sám posoudil, zda v konkrétním případě patří do rozsahu neurčitého pojmu, či nikoliv.⁵

Přestože pojem není právně definovaný, mnoho specialistů se tímto pojmem zabývá ve svém díle a pokouší se význam pojmu přiblížit. Například prof. JUDr. Aleš Gerloch, CSc., se ve svém díle tímto pojmem zabývá. Veřejný zájem považuje za opak zájmu soukromého. Ve svém díle vysvětluje veřejný zájem takto: „*Druh zájmu, který je obecně prospěšný (zejména zájem státu či jiné veřejnoprávní korporace), opak čistě soukromého zájmu. Uplatňuje se ve tvorbě, interpretaci a v aplikaci práva, zvláště jako jeden ze dvou důvodů zákonné limitace základních práv a svobod. Protože se jedná o jeden z právních pojmů s neostrým významem, měl by být v zákonech blíže specifikován či definován.*“⁶

Prof. JUDr. Josef Fiala, CSc. se též zabývá definicí pojmu veřejný zájem ve svém díle Malá právníková encyklopedie. Zde tento pojem definuje jako: „*takový zájem, který je výrazem potřeb a zájmů společnosti a který takto chápe a prosazuje*

---

³ Slovník spisovného jazyka českého. *Zájem* [online]. [cit. 2023-01-13]. Dostupné z: <https://ssjc.ujc.cas.cz/search.php?heslo=z%C3%A1jem&sti=112843&where=hesla&hsubstr=no>

⁴ KALNÝ, Miroslav. *Soukromý zájem ve veřejném prostoru*. Plzeň: Západočeská univerzita v Plzni, 2017. ISBN 978-80-261-0707-1. str. 44

⁵ *Rozhodnutí Nejvyššího správního soudu ČR*. In: . 2003, 2 AS 11/2003-164.

⁶ GERLOCH, Aleš. *Veřejný zájem*. In: HENDRYCH, Dušan. *Právníkový slovník*. Třetí. Praha: C.H. Beck, 2009. str. 1236

legitimní veřejná moc; jeho rozhodujícím rysem je jeho mocensky garantovaná převaha nad zájmem či zájmy soukromými.“⁷

Příklady různých definic nám poskytuje spousta odborníků, jejichž názory se od sebe mohou výrazně vzdalovat, ba i naprosto odlišovat. Podle některých z nich můžeme veřejný zájem vnímat jako opak zájmu neveřejného neboli soukromého. Můžeme na něj pohlížet jako na zájem uspokojit potřeby celé společnosti a měl by tedy přinášet užitek celé společnosti. Naopak podle jiných odborníků je to zájem, který by neměl usilovat o uspokojení potřeb celé společnosti, nýbrž její většiny. V tomto případě musí potřeby menšiny ustoupit potřebám většiny.

Jedním z názorů je i ten, že veřejný zájem je zájem, který ve skutečnosti neexistuje. Tento názor s sebou nese myšlenku toho, že pokud je veřejný zájem pouze fikcí, tak i jakékoliv aktivity státu a veřejné správy v rámci veřejného zájmu jsou svou podstatou omylem.⁸ Záleží také na způsobu, jakým na tento pojem pohlížíme. Pojem veřejný zájem je velmi často používán v právním předpisech a při aplikaci práva, proto máme tendence ho zařazovat do oblasti práva. Tento pojem se však může objevit v mnoha různých oblastech jako například ekonomie, sociologie atd.

Jako shrnutí všech těchto možných definicí je nutno podotknout, že se všichni odborníci shodují na tom, že pojem veřejný zájem má co dočinění se zájmem společnosti. Shodují se však také na tom, že je to rozhodně pojem neurčitý a obtížnost jeho definice je často problematická.

2.3 Obecný zájem

Obecný zájem, jakožto pojem podobný veřejnému zájmu, můžeme rovněž najít v mnohých textech právních předpisů. Jeho definice je však stejně nejasná. Mohli bychom pojem obecný zájem považovat za synonymum pojmu veřejný

---

⁷ FIALA, Josef. *Malá právníková encyklopedie*. Šesté. Praha: Linde, 2006. ISBN 80-720-1582-6.

⁸ MALÝ, Ivan. *Problémy definování a prosazování veřejného zájmu: Sborník referátů z teoretického semináře pořádaného Katedrou veřejné ekonomie ESF MU v Brně ve spolupráci s Asociací veřejné ekonomie*. Brno: Masarykova univerzita, 1999. ISBN 80-210-2236-1., str. 67

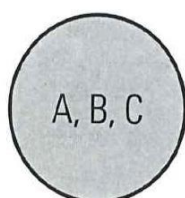
zájem, nebo za pojem totožný. Zde se ovšem jedná o zájem obecné povahy, a proto ho s pojmem veřejný zájem ztotožňovat nelze. Definici pojmu obecný zájem lze vnímat jako mezeru odborné literatury. Jedná se tedy o zájem, který má obecnou povahu a se zájmem samosprávné komunity nemá nic společného.⁹

2.4 Obsah pojmu veřejný zájem

Veřejný zájem je jako pojem těžko uchopitelný, jelikož jeho obsah se mění v průběhu času. Při snaze pochopit, jaký je obsah pojmu veřejný zájem v teoretické rovině, je zapotřebí chápat tento pojem jako určitý myšlenkový objekt, který má různé vlastnosti a rozlišovat tak obsah a rozsah tohoto pojmu. Tímto uvažováním se při zkoumání obsahu pojmu můžeme setkat s různými vztahy.¹⁰

2.4.1 Vztah rovnomocnosti

Vztah rovnomocnosti spočívá jednoduše v tom, že pojmy „veřejný zájem“, „společenský zájem“ a „celospolečenský zájem“ jsou považovány za synonyma, tedy řídí se zákonem totožnosti. Vztah těchto tří pojmů je znázorněn na obrázku:

A = veřejný zájem

B = společenský zájem

C = celospolečenský zájem

Obrázek: Vztah rovnomocnosti¹¹

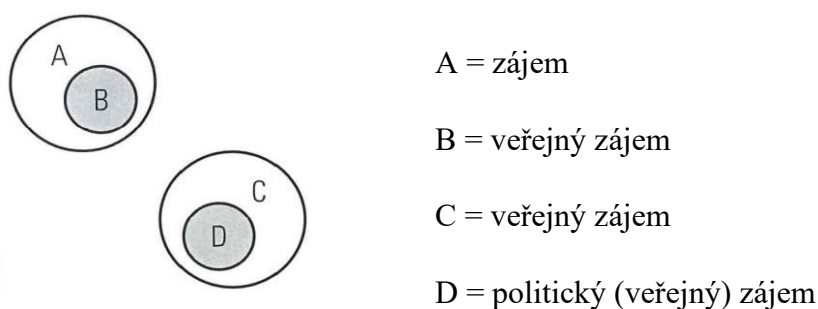
⁹ KALNÝ, Miroslav. *Soukromý zájem ve veřejném prostoru*. Plzeň: Západočeská univerzita v Plzni, 2017. ISBN 978-80-261-0707-1. str. 46

¹⁰ KALNÝ, Miroslav. *Soukromý zájem ve veřejném prostoru*. Plzeň: Západočeská univerzita v Plzni, 2017. ISBN 978-80-261-0707-1. str. 50

¹¹ MALÝ, Ivan. *Problémy definování a prosazování veřejného zájmu: Sborník referátů z teoretického semináře pořádaného Katedrou veřejné ekonomie ESF MU v Brně ve spolupráci s Asociací veřejné ekonomie*. Brno: Masarykova univerzita, 1999. ISBN 80-210-2236-1., str. 69

2.4.2 Vztah nadřazenosti a podřazenosti

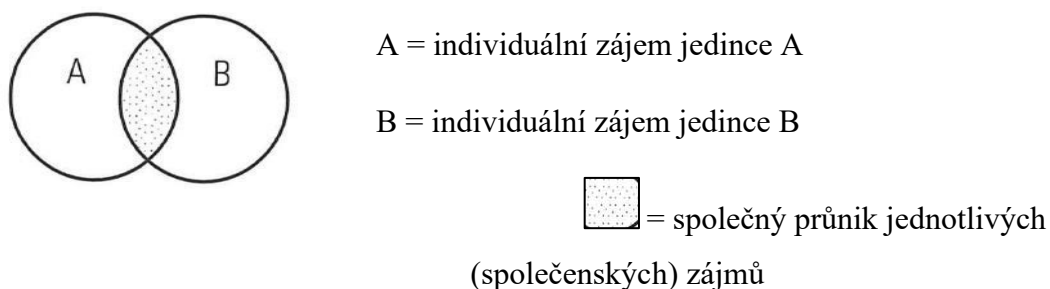
Zde hledáme co nejbližší rodový pojem veřejného zájmu. Ten můžeme označit za zájem „nadindividuální“. Vymezujeme i pojmy druhové, což je veřejný zájem politický či kulturní. Subjektem tzv. nadindividuálního zájmu může být např. skupina lidí nebo stát. Jeho objektem je poté tedy činnost, na kterou se tyto subjekty zaměřují.

Obrázek: Vztah nadřazenosti a podřazenosti¹²

2.4.3 Vztah zkříženosti

Vztah zkříženosti pohlíží na prolínání individuálních zájmů jednotlivých subjektů, čímž dochází k tvorbě jejich společného zájmu neboli zájmu nadindividuálního. Což tedy znamená, že subjekt individuální se může stát součástí nadindividuálního subjektu, jelikož díky tomu získává i určité výhody.

Obrázek: Vztah zkříženosti¹³

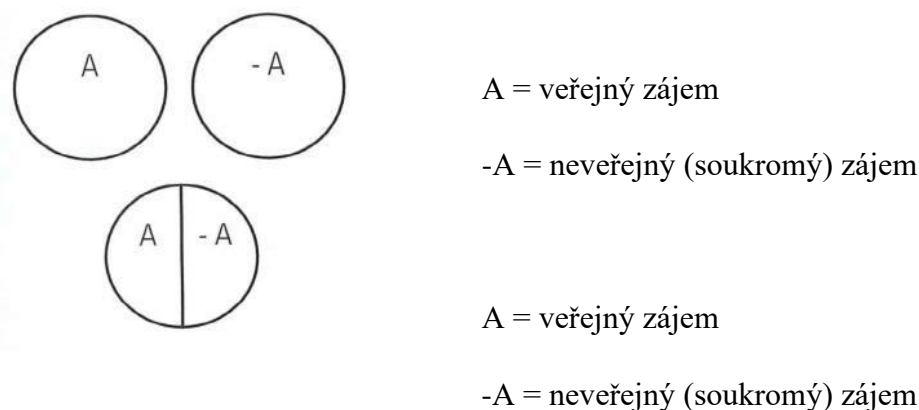
¹² MALÝ, Ivan. *Problémy definování a prosazování veřejného zájmu: Sborník referátů z teoretického semináře pořádaného Katedrou veřejné ekonomie ESF MU v Brně ve spolupráci s Asociací veřejné ekonomie*. Brno: Masarykova univerzita, 1999. ISBN 80-210-2236-1., str. 70

¹³ KALNÝ, Miroslav. *Soukromý zájem ve veřejném prostoru*. Plzeň: Západočeská univerzita v Plzni, 2017. ISBN 978-80-261-0707-1. str. 52

2.4.4 Vztah protikladnosti

Jak již z názvu vychází, zde rozlišujeme pojem „veřejný zájem“ a „neveřejný zájem“ (soukromý). Musíme se také zaměřit na to, jak chápeme pojem „veřejnost“ a co si pod ním představujeme. Může to být určitý sociální celek, který má společný zájem na řešení určitých společenských problémů a prosazování společenských cílů.

Obrázek: Vztah protikladnosti¹⁴

2.5 Oblasti působení veřejného zájmu

Vedle potřeby definovat veřejný zájem je nutné se také podívat, v jakých oblastech se s problematikou veřejného zájmu můžeme setkat. Veřejný zájem je důležitou součástí různých oblastí ve veřejném prostoru, v rámci veřejného zájmu lze ovlivnit práva a povinnosti obyvatel. Veřejný zájem je vnímán odlišně podle toho, z jaké oblasti na něj nahlížíme. Také různými jedinci či skupinami osob může být tento pojem vnímán různě. Pro pochopení odlišnosti pohledů na tento pojem, je třeba se zaměřit na jednotlivé oblasti. Mezi nejvýznamnější oblasti patří:

- doprava (péče o dopravu obyvatelstva, městská doprava, doprava mezi obcemi, patří sem taktéž péče o dopravní komunikace, výstavba nových silnic, dálnic a jiných cest
- ochrana a péče o veřejná prostranství a životní prostředí

¹⁴ KALNÝ, Miroslav. *Soukromý zájem ve veřejném prostoru*. Plzeň: Západočeská univerzita v Plzni, 2017. ISBN 978-80-261-0707-1. str. 53

- výstavba zařízení (školy, zdravotnická, sportovní, kulturní a sociální zařízení, výstavba bytů)
- ochrana zdraví
- ochrana kulturních památek (péče o kulturní památky)
- ochrana přírody a přírodních zdrojů (oblast ekologie, svoz odpadu, výsadba zeleně, čistota veřejného prostranství)
- zajištění bezpečnosti státu (armáda, policie)
- zabezpečení občanů (oblast sociální péče, péče o osoby staré, nemocné, tělesně postižené či jinak znevýhodněné)
- zabezpečení dodržování pravidel mezilidského soužití (pořádek na ulicích, noční klid)
- ekonomická sféra (minimalizace nezaměstnanosti, minimalizace úplatků, snaha o růst ekonomiky)¹⁵

2.6 Historie veřejného zájmu

Historický vývoj veřejného zájmu má velký vliv na to, jak jej vnímáme dnes. Poprvé se objevuje již při vzniku prvních lidských společenství. Tedy již tehdy docházelo k rozpoznání rozdílů mezi veřejnými a soukromými zájmy. Co se týče právní stránky, první zmínky o tomto pojmu nalezneme již v římském právu.

Pro chápání veřejného zájmu bylo velmi důležité státní uspořádání. V případě absolutistických států docházelo ke ztotožňování veřejného zájmu se zájmem státním. Důležitým posunem v této oblasti bylo období první republiky, kdy se tento pojem začal v legislativě používat výrazně více. Do té doby byl pojem veřejný zájem spojován zejména s pojmem vyvlastnění. Ve vývoji veřejného zájmu se tak posouváme o něco blíže tomu, jak jej vnímáme dnes. Další výrazný posun ve vnímání tohoto pojmu nastává po druhé světové válce. Ve většině demokratických států dochází k oddělení veřejného zájmu od zájmu státu a stávají se na sobě nezávislémi. To se ovšem netýkalo legislativy na českém území, kde došlo k zachování koncepce jednotnosti těchto zájmů. Po komunistickém převratu v roce

---

¹⁵ MALÝ, Ivan. *Problémy definování a prosazování veřejného zájmu: Sborník referátů z teoretického semináře pořádaného Katedrou veřejné ekonomie ESF MU v Brně ve spolupráci s Asociací veřejné ekonomie*. Brno: Masarykova univerzita, 1999. ISBN 80-210-2236-1., str. 106

1948 začalo docházet k rozšiřování tohoto pojmu. Toto může být důvodem, proč čeští zákonodárci či právní specialisté mají dnes problém neztotožňovat veřejný a státní zájem.

Co se týče historického vývoje má veřejný zájem také silný územní aspekt. Rozdílné vnímání či prosazování veřejného zájmu se může lišit i v regionální rovině. Na úrovni oblastí a jednotlivých regionů si můžeme všimnout, že je ovlivňován místními zvyky a tradicemi, které se váží na danou oblast a jsou to zejména tradice kulturní a sociální.¹⁶

Historický kontext veřejného zájmu je velmi důležitý a podstatný pro to, jak jej vnímáme dnes. Jeho obsah byl ovlivňován a vyvíjen postupem času. Díky jeho postupnému vývoji a jeho užívání v právu má pojem „veřejný zájem“ svou dnešní podobu.

2.7 Územní stránka veřejného zájmu

Jako územní stránku veřejného zájmu můžeme vnímat veřejný prostor, prostory volně přístupné všem ve prospěch veřejnosti. Veřejnými prostranstvími se bude zabývat následující kapitola. V této kapitole se podíváme na skupinové zájmy, zájmy jednotlivců v souvislosti s užíváním společného území. V rámci dělby práce je každý jedinec závislý na spoluužívání prvků území.

Každý obyvatel se musí dělit se o jednotlivé územní prvky s řadou dalších uživatelů v rámci zajištění svých individuálních potřeb, zájmů. Může se jednat o přírodní prvky, ale také o různá sociální nebo technická zařízení. Těmito potřebami může být např.: zajistit si nákup potravin či jiných potřeb do domácnosti, navštívit vzdělávací zařízení, lékaře, dopravit se do zaměstnání. Ve větších městech je zajištění těchto potřeb dostupnější, avšak ne vždy je možné tyto potřeby zajistit v blízkosti místa bydliště. Menší sídla často nejsou vybaveny natolik, aby mohlo dojít k zajištění těchto potřeb a místní obyvatelé jsou tak závislejší na větších sídlech, kde najdou např. mateřské a základní školy, lékaře a zdravotní zařízení a další kulturní, sociální a sportovní zařízení.

---

¹⁶ KALNÝ, Miroslav. *Soukromý zájem ve veřejném prostoru*. Plzeň: Západočeská univerzita v Plzni, 2017. ISBN 978-80-261-0707-1. str. 41-43

Věci skupinového zájmu jsou většinou zabezpečovány na principu spádovosti (zařízení, instituce a další subjekty zajišťují pro stanovené oblasti určité služby) a to tak, aby byly zajištěny co nejbližší bydlišti osoby a docházelo tak z minimálním časovým a dalším ztrátám. Tzv. „zájmové území“ souvisí s potřebami každé osoby a s hustotou zalidnění daného území. Řešení konfliktů a sporů užívaného území mají na starost orgány veřejné správy.

Konflikty a problémy v této oblasti vyplývají zejména z prostorové struktury státu, která je velmi složitá, z důvodu existence velkého množství jejích rozlišovacích rovin. Území České republiky můžeme rozdělit do těchto hierarchicky uspořádaných celků:

- centra představující nejvyšší stupeň vybavenosti, 3 části (Praha, Brno, Ostrava)
- nižší úroveň vybavenosti, cca 10-13, typická jsou oblastní střediska (zdravotní, školská, kulturní a sportovní vybavenost)
- střediska mikroregionů, cca 50-60 (většina okresních měst), vybaveny jsou většími nemocnicemi, středními školami
- střediska obvodního významu, cca 180 měst, jsou přirozenými dopravními středisky, pracovní příležitosti
- střediska místního významu, cca 500-900 sídel, základní škola, lékárna, lékařská ordinace

Vybavenost těchto celků vymezuje rozsah a charakter veřejných zájmů, které se k nim vážou. V souvislosti s užíváním stejného území může dojít k rozporu veřejného zájmu se zájmy územních společenství. Prioritním se stává zájem veřejný, který je na vyšší úrovni. Zde se opět dostáváme k upřednostňování veřejného zájmu před soukromým.¹⁷

---

¹⁷ MALÝ, Ivan. *Problémy definování a prosazování veřejného zájmu: Sborník referátů z teoretického semináře pořádaného Katedrou veřejné ekonomie ESF MU v Brně ve spolupráci s Asociací veřejné ekonomie*. Brno: Masarykova univerzita, 1999. ISBN 80-210-2236-1., str. 160-161

2.8 Veřejná prostranství

Jako veřejná prostranství nebo také veřejné prostory označujeme takové prostory, které jsou veřejnosti volně přístupné. Jsou to prostory, které jsou vlastněné veřejností, což může být například stát nebo obec. Zákon o obcích upravuje veřejná prostranství takto: „*Veřejným prostranstvím jsou všechna náměstí, ulice, tržiště, chodníky, veřejná zeleň, parky a další prostory přístupné každému bez omezení, tedy sloužící obecnému užívání, a to bez ohledu na vlastnictví k tomuto prostoru.*“¹⁸ Jedná se tedy o prostory určené k volnému užívání veřejností bez omezení. Na užívání a občas i tvorbě těchto prostorů se podílí obyvatelé měst a obcí, zatímco hospodaření, plánování a péči má je starostí převážně města či obce.

Veřejná prostranství a péče o ně je důležitou součástí naší společnosti a kultury. Veřejný prostor kolem nás plní velkou spoustu sociálních funkcí a jeho vzhled má vliv na řadu věcí. Přispívají k vnímání města či obce a také mohou ovlivňovat vztahy a interakce mezi lidmi, které se v těchto prostorech odehrávají. Pokud je veřejný prostor nevzhledný či jinak nekvalitní, lidé se na těchto místech nebudou chtít déle zdržovat a spíš spěchají domů. Naopak v kvalitních a upravených prostorech se zvýší zájem trávit zde více času. Obyvatelstvo potom prostory nevyužívá pouze pro potřeby nezbytně nutné, ale zvýší se tendence tyto aktivity prodlužovat. Dobré a kvalitní prostředí také umožňuje tímto široké spektrum lidských aktivit.¹⁹ U těchto prostranství poté častěji dochází k právním vztahům, které lze různými způsoby regulovat.

Rozhodně tedy není pochyb, že utváření veřejného prostranství a péče o něj je veřejným zájmem. Jakožto veřejný statek je veřejný prostor volně přístupný všem osobám a může být kýmkoliv užíván. V souvislosti s pochopením pojmu a jeho definicí se podíváme na výčet míst v paragrafu 34 zákona o obcích, který zmiňuje „náměstí, ulice, chodníky, parky“ atd. Z toho lze odvodit, že zákonodárce má tímto na mysli spíše „venkovní“ otevřená prostranství, nikoliv však prostory veřejně přístupné, jako jsou veřejné budovy (knihovny, banky). Tyto pojmy nejsou totožné, pojem „místa veřejnosti přístupná“ je širší a zahrnuje veřejná prostranství. Uchopením pojmu „místa veřejnosti přístupným“ se zabýval Nejvyšší soud ČR. Ve

---

¹⁸ Ustanovení § 34, zákon č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení)

¹⁹ GEHL, Jan. *Život mezi budovami: Užívání veřejných prostranství*. Brno: Nadace Partnerství, 2000. ISBN 80-85834-79-0. str. 11-13

svém usnesení konstatuje, že „*Za místo veřejnosti přístupné nelze považovat uzavíratelnou část společných prostor např. obytného domu nebo obydlí podobného typu, které je určeno k bydlení více uživatelů nebo vlastníků (např. chodbu, schodiště, prostor výtahu). Místem veřejnosti přístupným však může být prostor před vchodem do takového domu či obydlí. Přístupnost je nutno chápat i v širších souvislostech a nelze ji striktně vztahovat jen k úzce vymezenému prostoru, kam může veřejnost přímo vstoupit či v něm pobývat, ale za veřejnosti přístupné místo lze považovat i prostory v osobním či soukromém vlastnictví, které jsou samy o sobě považovány za místa veřejnosti přístupná, avšak bezprostředně sousedí s místem, kam veřejnost vstoupit může, např. dvory, pole nebo jiná prostranství, ale je na ně nebo do nich přes nedostatečně izolující bariéru např. průhledný plot, lešení vidět, event. slyšet.*“²⁰

Specifikace veřejného prostranství v konkrétní obci je vázána obecně závaznou vyhláškou, což stanoví náleží Ústavního soudu společně s dalšími podmínkami k určení veřejného prostranství.²¹ Obci je takto svěřena pravomoc obecně závaznou vyhláškou rozhodnout o tom, jaké prostory jsou veřejným prostranstvím. Tato veřejná prostranství jsou tedy k volnému užívání a podléhají poplatku. Volnost obce v rozhodování o místech, která jsou veřejnými prostranstvím je však omezen paragrafem 34 v zákoně o obcích, ve smyslu, že obecně závazná vyhláška se od zákonného vymezení veřejného prostranství nesmí odchýlit. Pokud je tedy nějaké místo, prostor či pozemek užíván veřejností, ale v obecně závazné vyhlášce tak není označen, nebude se jednat o veřejné prostranství.

2.9 Veřejné užívání

Pojmem „veřejné užívání“ rozumíme „*užívání všeobecně přístupných materiálních statků, které odpovídá jejich účelovému určení, předem neomezeným kruhem uživatelů.*“²² Takové užívání je ze zásady bezplatné a týkat se může různých veřejných statků, pozemních komunikací, vody, přírodních statků atd. Tyto veřejné

---

²⁰ Usnesení Nejvyššího soudu ČR ze dne 15. 6. 2011, sp. zn. 8 Tdo 657/2011

²¹ Nález Ústavního soudu ČR ze dne 22. 3. 2005, sp. zn. Pl. ÚS 21/02

²² HENDRYCH, Dušan. *Správní právo: obecná část*. Deváté. Praha: C. H. Beck, 2016. ISBN 978-80-7400-624-1. str. 219

statky, které jsou předmětem veřejného užívání jsou většinou ve vlastnictví „veřejnosti“, čímž jsou myšleny veřejnoprávní korporace, jako např. stát. Což ale nemusí být nutností. Předmětem veřejného užívání mohou být i statky, které mají soukromého vlastníka. Veřejné užívání je však v těchto případech omezováno

Veřejné užívání dělíme na užívání obecné a zvláštní. Obecné užívání materiálního statku zpravidla není podmíněné žádným povolením. Většinou vzniká obyčejovým způsobem neboli dlouhodobou obecnou praxí. Vzniknout může také přímo ze zákona. Naopak zvláštní užívání je vázáno na správní rozhodnutí, správní akt vydaný příslušným správním orgánem. Z tohoto důvodu je zvláštní užívání konkretizováno a vztahuje se k jednotlivým uživatelům.²³ Povolení se týká konkrétního adresáta, kde je dále konkretizován způsob či délka doby užívání a další. V rámci prosazování veřejného zájmu je veřejné užívání obecné upřednostňováno před užíváním zvláštním.

---

²³ PRŮCHA, Petr. *Lexikon: Správní právo*. Ostrava: Sagit, 2002. ISBN 80-7208-314-7. str. 579-580

3 VEŘEJNÝ ZÁJEM V ČESKÉM PRÁVNÍM ŘÁDU

Abychom mohli co nejlíže pochopit význam tohoto neurčitého pojmu, je potřeba se podívat na to, jak je používán v české legislativě. Jak již bylo zmíněno, v českém právním řádu se s ním můžeme setkat v mnohých právních normách různých právních předpisů. Při snaze definovat tento pojem je zajisté důležitou součástí zkoumání jednotlivých právních předpisů a analyzování jeho použití normotvůrci. Pojem „veřejný zájem“ najdeme v předpisech upravující soukromoprávní záležitosti jako je občanský zákoník, ale třeba také i v Ústavě ČR. V následujících podkapitolách se podíváme na jednotlivé právní předpisy a na to, jak si v nich normotvůrci s pojmem „veřejný zájem“ poradili.

3.1 Ústavní pořádek

Ústavní pořádek České republiky je tvořen souhrnem ústavních zákonů a dalších pramenů práva stanovených v Ústavě ČR, které mají nejvyšší právní sílu. I zde se s veřejným zájem můžeme setkat. Již v Ústavním zákonu č. 1/1993 Sb., Ústava ČR na něj můžeme narazit, a to v ustanovení čl. 30 odst. 1, týkající se moci zákonodárné, konkrétně pravomoci Poslanecké sněmovny. Přesné znění: „*Pro vyšetření věci veřejného zájmu může Poslanecká sněmovna zřídit vyšetřovací komisi, navrhne-li to nejméně pětina poslanců.*“²⁴ Toto je jediná zmínka tohoto pojmu v Ústavě ČR, která však není při snaze o pochopení pojmu nikterak nápomocná.

V Ústavním pořádku ČR můžeme veřejný zájem dále nalézt v Listině základních práv a svobod. Konkrétně v článku 11 a 18. Článek 11 odstavec 2 upravuje vlastnické právo a jeho přesné znění je: „*Zákon stanoví, který majetek nezbytný k zabezpečování potřeb celé společnosti, rozvoje národního hospodářství a veřejného zájmu smí být jen ve vlastnictví státu, obce nebo určených právnických osob; zákon může také stanovit, že určité věci mohou být pouze ve vlastnictví*

---

²⁴ Ústavní zákon č. 1/1993 Sb., Ústava ČR, ve znění pozdějších předpisů

*občanů nebo právnických osob se sídlem v České a Slovenské Federativní Republice*²⁵

Tento článek se tedy zabývá vlastnickým právem, jako jedním ze základních práv. Druhý odstavec stanovuje, v jakých případech by bylo možné vlastnické právo jedince omezit, a to právě ve veřejném zájmu. Také zde v odstavci 4 tohoto článku je zmíněn veřejný zájem jako podmínka možnosti vyvlastnění společně s zákonným zmocněním a náhradou. „*Vyvlastnění nebo nucené omezení vlastnického práva je možné ve veřejném zájmu, a to na základě zákona a za náhradu.*“²⁶ Tento článek pojednává o omezení či o absolutním odejmutím základního práva, práva vlastnického, právě v případě veřejného zájmu.

Článek 18 listiny týkající se politických práv, konkrétně práva petičního pracuje s dvěma pojmy. Jsou jimi veřejný a společenský zájem. Tento článek každému zaručuje právo se obracet na státní a jiné orgány s návrhy a stížnostmi v rámci veřejného zájmu. Článek 18 odst. 1 zní: „*Petiční právo je zaručeno; ve věcech veřejného nebo jiného společného zájmu má každý právo sám nebo s jinými se obracet na státní orgány a orgány územní samosprávy s žádostmi, návrhy a stížnostmi.*“²⁷ Při zkoumání celého znění odstavce tohoto článku zjišťujeme, že pojem veřejný zájem je zde sice použit, ale opět jeho význam a rozsah není definován. Lze si však povšimnout, že toto ustanovení rozlišuje veřejný a společenský zájem, čímž objasňuje, že to nejsou pojmy totožné. Pokud je v ustanovení „*ve věcech veřejného nebo jiného společenského zájmu*“, můžeme z toho odvodit, že je veřejný zájem považován za jeden ze společenských zájmů, tedy může být určitým pododvětvím společenských zájmů

Je nutné zmínit, že Listina základních práv a svobod pracuje nejen s pojmem „veřejný zájem“, ale také s pojmy podobnými nebo příbuznými. Tím je již zmíněný společenský zájem, ale také zájem hospodářský, sociální nebo obecný zájem, který lze nalézt v jednom ze zmiňovaných článků, a tím je článek 11 odst. 3. Ačkoliv jsou zde tyto pojmy používány, nejsou blíže specifikovány nebo definovány. Není jasné,

---

²⁵ Ústavní zákon č. 2/1993 Sb., Listina základních práv a svobod, ve znění pozdějších předpisů

²⁶ Ústavní zákon č. 2/1993 Sb., Listina základních práv a svobod, ve znění pozdějších předpisů

²⁷ Ústavní zákon č. 2/1993 Sb., Listina základních práv a svobod, ve znění pozdějších předpisů

jak k těmto ustanovení mají osoby či správní orgány přistupovat a jak s nimi pracovat.

3.2 Zákon č. 89/2012 Sb., občanský zákoník

Nový občanský zákoník upravuje zejména soukromoprávního vztahy. V tomto zákoně najdeme pojem „veřejný zájem“ hned v několika ustanoveních. Jedním z nich je paragraf 465 odst. 1, který se zabývá opatrovnictvím člověka a jmenováním opatrovníka. *„Soud jmenuje opatrovníka člověku, je-li to potřeba k ochraně jeho zájmů, nebo vyžaduje-li to veřejný zájem.“*²⁸ Opatrovník je jmenován soudem zejména osobám, které byly omezeny na svéprávnosti, osoby, kterým jejich zdravotní stav může působit potíže při hájení svých práv a dalším. *„Ochranou jeho zájmů“* zde může být myšleno např. ochrana jeho osoby či jeho práv. *„vyžaduje-li to veřejný zájem“* v tomto případě může být myšleno jako jistá ochrana společnosti a zájmů společnosti.

Občanský zákoník se v rámci veřejného zájmu věnuje zejména oblasti vlastnického práva a vlastnictví, kterým se zabývá Listina základních práv a svobod, jak již bylo zmíněno. Vlastnické právo je základním právem, které je zaručeno. Zaručuje jej nejen Listina základních práv a svobod, a to v článku 11. Ochrana vlastnického práva je také zaručena právě občanským zákoníkem v paragrafu 1011. Jsou však případy, kdy může být omezeno na základě veřejného zájmu.

Právě omezení vlastnického práva se věnují paragrafy 1037 a 1038 občanského zákoníku. Paragraf 1037 v celém znění říká že: *„Ve stavu nouze nebo v naléhavém veřejném zájmu lze na nezbytnou dobu a v nezbytné míře použít vlastníkovi věc, pokud účelu nelze dosáhnout jinak.“*²⁹ Tento paragraf ustanovuje možnost použití věci, která je ovšem ve vlastnictví někoho jiného, tzn. omezení jeho vlastnického práva. Musí zde však být splněny podmínky a to, že musí být věc použita jen pouze, pokud nejde účelu dosáhnout jinak, musí být použita pouze na

---

²⁸ Zákon č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, ve znění pozdějších předpisů

²⁹ Zákon č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, ve znění pozdějších předpisů

nezbytně dlouhou dobu a v nezbytné míře. Další podmínkou je právě naléhavá situace a veřejný zájem.

Když se podíváme na následující paragraf 1038, zde se již nejedná pouze o omezení vlastnického práva ve formě „vypůjčení“ vlastníkovy věci a její použití. Zde už se jedná o možnost úplného odebrání vlastnického práva, samozřejmě pouze v případě splnění určitých podmínek. Podle paragrafu 1038 občanského zákoníku: *„Ve veřejném zájmu, který nelze uspokojit jinak, a jen na základě zákona lze vlastnické právo omezit nebo věc vyvlastnit.“*³⁰ To může znamenat omezení či dokonce úplné odebrání vlastnických práv. Toto ustanovení se zabývá možností vyvlastnění věci, což je téma podrobněji upraveno v zákoně o vyvlastnění a více přiblíženo bude v jedné z následujících podkapitol.

Bylo již zmíněno, že vlastnické právo je jedním ze základních práv, které pobírá speciální ochranu. Již bylo také zmíněno, že jeho ochrana je zakotvena v občanském zákoníku, ale také v Ústavním pořádku. Paragrafy 1037 a 1038 umožňují omezení těchto práv ve veřejném zájmu a při splnění dalších podmínek. Jde tedy o omezení práv jedince ve snaze vyhovět zájmům a potřebám většinové společnosti, může se jednat i o nadnárodní zájem. Je však nutno si uvědomit, že podmínkou takového zásahu do základních práv je právě „ve veřejném zájmu“, kdy pojem „veřejný zájem“ není právně ani jinak definovaný. Může tak docházet k nejistotě, kdy a přesně za jakých podmínek může k takovému omezení práv dojít.

3.3 Zákon č. 500/2004 Sb., správní řád

Správní řád je procesním předpisem a slouží zejména k úpravě postupu správních orgánů. Upravuje postupy ve správním řízení, dále také upravuje např. veřejnoprávní smlouvy či vydávání osvědčení. V tomto zákoně se s pojmem veřejný zájem setkáváme hned na začátku, a to v paragrafu 2 odst. 4, který se věnuje základním zásadám činnosti správních orgánů. V celém znění: *„Správní orgán dbá, aby přijaté řešení bylo v souladu s veřejným zájmem a aby odpovídalo okolnostem daného případu, jakož i na to, aby při rozhodování skutkově shodných nebo podobných případů nevznikaly nedůvodné rozdíly.“*³¹ Paragraf obecně upravuje

---

³⁰ Zákon č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, ve znění pozdějších předpisů

³¹ Zákon č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů

žádoucí chování orgánů veřejné správy, v předchozích odstavcích vyžaduje např. soulad s právními předpisy nebo zákonné zmocnění. Čtvrtý odstavec vyžaduje, aby veškerá řešení správního orgánu bylo také v souladu s veřejným zájmem. Vzhledem k tomu, že zde význam tohoto pojmu opět není blíže definován, není tento požadavek přesný a nabízí se možnost různého výkladu. Jinak řečeno nacházíme zde prostor pro správní uvážení, kdy sám správní orgán má právo rozhodnout, zda je či není konkrétní případ v souladu s veřejným zájmem a na základě toho vydat rozhodnutí.

Dalším ustanovením je paragraf 38 odst. 2, týkající se nahlížení do spisu. První odstavec stanovuje, že právo nahlížet do spisu mají účastníci řízení a jejich zástupci. Druhý odstavec navazuje: „*Jiným osobám správní orgán umožní nahlédnout do spisu, prokáží-li právní zájem nebo jiný vážný důvod a nebude-li tím porušeno právo některého z účastníků, popřípadě dalších dotčených osob anebo veřejný zájem.*“³² Tedy toto ustanovení umožňuje i dalším osobám pod podmínkou prokázání právního zájmu nahlížet do spisu. Nesmí však dojít k porušení práv účastníků nebo to nesmí být v rozporu s veřejným zájmem. V tomto případě opět záleží na uvážení správního orgánu.

Paragraf 64 se zabývá možností přerušování správního řízení a stanovuje, v jakých případech je toto možné. Třetí odstavec stanovuje: „*V řízení z moci úřední může správní orgán, není-li to v rozporu s veřejným zájmem, na požádání účastníka, pokud s tím všichni účastníci uvedení v § 27 odst. 1 písm. b) souhlasí, z důležitých důvodů přerušit řízení.*“³³ Správnímu orgánu je zde stanovena podmínka. Pokud je přerušování řízení v rozporu s veřejným zájmem, správní orgán tak nesmí učinit, i přesto, že o to účastník požádal a má souhlas všech účastníků

Paragraf 100 upravuje obnovu řízení, ke které může dojít u pravomocného rozhodnutí a upravuje podmínky, za kterých může k takovému úkonu dojít. Odstavec 3 tohoto paragrafu stanovuje: „*Ve tříleté lhůtě od právní moci rozhodnutí může o obnově řízení z moci úřední rozhodnout též správní orgán, který ve věci rozhodl v posledním stupni, jestliže je dán některý z důvodů uvedených v odstavci 1 a jestliže je na novém řízení veřejný zájem; do konce uvedené lhůty musí být rozhodnutí o obnově řízení vydáno.*“³⁴ Opět je zde možnost uplatnění uvážení

---

³² Zákon č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů

³³ Zákon č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů

³⁴ Zákon č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů

správního orgánu. Při splnění dalších podmínek, které stanovuje první odstavec správní orgán rozhoduje, zda je nové řízení ve veřejném zájmu.

Další paragrafy, které obsahují tento pojem jsou např.: paragraf 41, který upravuje navrácení v předešlý stav, paragraf 50 používá pojem v souvislosti s úpravou podkladů pro vydání rozhodnutí. Dále paragraf 85 upravující účinky odvolání, konkrétně možnost správního orgánu vyloučit odkladný účinek. Paragraf 89 jej používá ke stanovení postupu odvolacího správního orgánu. Veřejný zájem je obsažen také v paragrafu 90, který stanovuje, že odvolací správní orgány nemohou změnit napadené rozhodnutí v neprospěch odvolatele, pokud však není rozhodnutí např. v rozporu s veřejným zájmem. Následně paragraf 94 upravuje přezkumné řízení, v souvislosti s ním poté paragraf 95 odst. 5 upravuje možnosti pro pozastavení právních účinků rozhodnutí, v případě že hrozí újma účastníkům nebo veřejnému zájmu. Lze uvést také např. paragraf 159 upravující veřejnoprávní smlouvy a jeho druhý odstavec, podle kterého veřejnoprávní smlouvy musí být vždy v souladu s veřejným zájmem.

Výše je uvedena spousta příkladů, kdy je pojem „veřejný zájem“ v tomto zákoně použit. Z toho tedy vyplývá, že s ním správní řád pracuje velmi často. Avšak ani v případě tohoto zákona zde není vysvětleno, jak s pojmem nakládat v praxi. Jak již bylo zmíněno, správní řád slouží zejména k úpravě postupu správních orgánů, a v této oblasti se s veřejným zájmem i pracuje nejvíce. Obecně z něj vychází, že správní orgány a jiní zástupci veřejné správy musí vždy rozhodovat v souladu s veřejným zájmem a mají za úkol veřejný zájem prosazovat a zabezpečovat jeho ochranu. Správní řád zejména ukládá správním orgánům jednat v souladu s veřejným zájmem, poskytuje jim tak možnost rozhodovat dle „vlastního“ správního uvážení, co v souladu s veřejným zájmem je a co není. Orgán veřejné správy vyhodnocuje každý případ podle různých kritérií, aby byl výsledek co možná nejpřesnější.

3.4 Zákon č. 312/2002 Sb., o úřednících územních samosprávných celků

Předmětem úpravy tohoto zákona je především pracovní poměr úředníků územních samosprávných celků, jejich vzdělávání, zásady a povinnosti úředníků ve

výkonu správní činnosti. Paragraf 16 tohoto zákona stanovuje základní povinnosti úředníka. Odstavec 1 písmeno c) ukládá úředníkům povinnost hájit při výkonu správní činnosti veřejný zájem.

Dále ve stejném odstavci písm. h) je stanoveno: „*zdržet se jednání, které by mohlo vést ke střetu veřejného zájmu se zájmy osobními, zejména nezneužívat informací nabytých v souvislosti s výkonem zaměstnání ve prospěch vlastní nebo někoho jiného*“³⁵ Tento paragraf stanovuje povinnost úředníka dodržovat ústavní pořádek a další právní předpisy v rámci správní činnosti. Zároveň ukládá nejen povinnost hájit veřejný zájem, ale také povinnost vyhýbat se jednání, které by mohlo vést ke střetu zájmu s úředníkovým zájmem soukromým. Úředník má povinnost zhodnocovat situace a sledovat, zda na jednotlivých případech nemá osobní zájem. V tom případě je potřeba osobní zájem ve věci ohlásit a jednat tak, aby veřejný zájem nebyl úředníkovým osobním zájmem ohrožen.

3.5 Zákon č. 184/2006 Sb., o vyvlastnění

Vyvlastňovací zákon je v této oblasti velice významný. Veřejný zájem je v tomto zákonu velmi důležitým pojmem, a právě s vyvlastněním je tento pojem velmi často spojován. Při vyvlastnění dochází k omezení či odebrání vlastnického práva k pozemku či stavbě. Často jde o případy vyvlastnění z důvodu potřeby uskutečnění určité veřejně prospěšné stavby, např. dopravní a technická infrastruktura. Jedná se o zásah do základního práva, které je zaručeno Listinou základních práv a svobod, může k tomu tedy dojít pouze na základě zákona. Proto také tento zákon stanovuje veškeré podmínky, za kterých může k vyvlastnění dojít. Zákon kromě podmínek také upravuje vyvlastňovací řízení, postup správních orgánů, stanovené lhůty, dále náhrady při vyvlastnění nebo také zrušení vyvlastnění.

Hned v samotném začátku se setkáváme s pojmem veřejný zájem v rámci stanovení podmínek k vyvlastnění. Paragraf 3 odst. 1 stanovuje: „*Vyvlastnění je přípustné jen pro účel vyvlastnění stanovený zvláštním zákonem a jen jestliže veřejný zájem na dosažení tohoto účelu převažuje nad zachováním*

---

³⁵ Zákon č. 312/2002 Sb., o úřednících územních samosprávných celků a o změně některých zákonů

*dosavadních práv vyvlastňovaného. Vyvlastnění není přípustné, je-li možno práva k pozemku nebo stavbě potřebná pro uskutečnění účelu vyvlastnění získat dohodou nebo jiným způsobem.*³⁶ Toto ustanovení tedy upravuje přípustnost pouze na základě zákona a nutnost upřednostňovat veřejný zájem nad právy vyvlastňovaného. Zákonodárce se zde snaží vymezit dostatečně přísné podmínky, aby nemohlo k tak výraznému omezení základního práva docházet často a bez závažných důvodů.

Dále navazuje paragraf 4 odst. 2. *„Veřejný zájem na vyvlastnění musí být prokázán ve vyvlastňovacím řízení.*³⁷ Pokud by mělo dojít k tak výraznému omezení vlastnických práv, tímto zákon ukládá, že před takovým úkonem musí proběhnout řízení, jehož účelem je prokázání důležitosti vyvlastnění z důvodu veřejného zájmu.

Tento právní předpis a pojem vyvlastnění jsou obecně velice významnými ve spojitosti s veřejným zájmem. Dochází zde k omezení základních práv zakotvených v Ústavním pořádku ČR. Mezi podmínky pro vyvlastnění patří zákonné zmocnění, uskutečnění pouze za náhradu a provedení pouze v nezbytném rozsahu. Podmínkou je také převaha veřejného zájmu nad soukromým, a to musí být prokázáno ve speciálním vyvlastňovacím řízení. Zákonodárce si byl vědom závažnosti zásahu do základních práv, proto byly stanoveny přísnější podmínky a vyvlastňovací řízení. Stále však může být problém s chápáním veřejného zájmu, který nemá právní definici a při tak závažném zásahu může opět docházet k velké nejistotě.

3.6 Zákon č. 183/2006 Sb., o stavebním plánování a stavebním řádu

Zákon o stavebním plánování a stavebním řádu, tj. stavební zákon obsahuje především úpravu územního plánování a stavební řád. V úvodním ustanovení stanovuje, že tento zákon upravuje územně plánovací činnost, s ní související správní orgány, rozvoj území, dále také povolování a změny staveb, užívání a

---

³⁶ Zákon č. 184/2006 Sb., o odnětí nebo omezení vlastnického práva k pozemku nebo ke stavbě (zákon o vyvlastnění)

³⁷ Zákon č. 184/2006 Sb., o odnětí nebo omezení vlastnického práva k pozemku nebo ke stavbě (zákon o vyvlastnění)

odstraňování staveb a další. Zabývá se však také i veřejným zájmem. Hned paragraf 1 odst. 3 stanovuje: „*Tento zákon dále upravuje podmínky pro projektovou činnost a provádění staveb, obecné požadavky na výstavbu, účely vyvlastnění, vstupy na pozemky a do staveb, ochranu veřejných zájmů a některé další věci související s předmětem této právní úpravy.*“³⁸ Tímto ustanovením zákon zaručuje ochranu veřejného zájmu v souvislosti s územně plánovací činností a prováděním staveb.

V části územního plánování zákon paragrafem 18 odst. 4 stanovuje, že územní plánování, které musí být ve veřejném zájmu, má za úkol chránit a přispívat k rozvoji přírodních, kulturních a civilizačních hodnot území a má za úkol chránit krajinu a prostředí obyvatel. Navazující paragraf 19, který vymezuje úkoly územního plánování v 1. odstavci písm. c) upravuje: „*Úkolem územního plánování je zejména prověřovat a posuzovat potřebu změn v území, veřejný zájem na jejich provedení, jejich přínosy, problémy, rizika s ohledem například na veřejné zdraví, životní prostředí, geologickou stavbu území, vliv na veřejnou infrastrukturu a na její hospodárné využívání.*“³⁹ Paragraf 19 zde mimo jiné upravuje úkol úředníků či jiných pracovníků, podílejících se na územním plánování, posuzovat veřejný zájem v případě provádění změn v územním plánu. V tomto ustanovení je dokonce i vyjmenováno několik příkladů spojených s veřejným zájmem a přínosem pro společnost, které je potřeba prověřovat.

Stavební zákon s pojmem „veřejný zájem“ pracuje také poměrně hodně. Lze uvést několik příkladů ustanovení, ve kterých se můžeme s tímto pojmem setkat. Kupříkladu paragraf 26, upravující obsah územních analytických podkladů. Co se týče stavebního řádu, paragraf 115 upravuje, že stavební úřad musí ve stavebním povolení stanovit podmínky pro provedení či užívání stavby, jejichž úkolem je právě např. ochrana veřejných zájmů. Například také celá hlava IV tohoto zákona se zabývá ochranou veřejných zájmů a součinností správních orgánů.

Opravdu významným je v tomto zákonu paragraf 132, který v prvním odstavci stanovuje: „*Stavební úřady vykonávají soustavný dozor nad zajišťováním ochrany veřejných zájmů, ochrany práv a oprávněných zájmů právnických a fyzických osob a nad plněním jejich povinností*“⁴⁰ Kromě toho, že toto ustanovení ukládá stavebním úřadům zajišťovat ochranu veřejného zájmu, v následujícím

---

³⁸ Zákon č. 183/2006 Sb., o územním plánování a stavebním řádu (stavební zákon)

³⁹ Zákon č. 183/2006 Sb., o územním plánování a stavebním řádu (stavební zákon)

⁴⁰ Zákon č. 183/2006 Sb., o územním plánování a stavebním řádu (stavební zákon)

odstavci 2 konkrétně vyjmenovává činnosti, které je stavební úřad ve veřejném zájmu oprávněn provádět. Jedná se např. o provádění kontrolních prohlídek staveb nebo nařizování odstranění stavby. Zákon zde udává konkrétní příklady, kdy může úřad ve veřejném zájmu jednat. Dále v odstavci 3 paragrafu 132 i výslovně stanovuje požadavky na stavby v rámci veřejného zájmu. Při výkladu zákona a práci s pojmem „veřejný zájem“ se tímto dostáváme blíže k jeho pochopení, jelikož na rozdíl od předešlých právních předpisů, zde máme tyto výčty, které specifikují oblasti, kterými se v rámci veřejného zájmu můžeme zabývat.

Je zapotřebí dodat, že tento, v současnosti účinný stavební zákon, se zákonem č. 283/2021 Sb., stavební zákon ruší. Nový stavební zákon by měl původní zákon z roku 2006 nahradit novou úpravou a systémem, který by obecně měl usnadňovat stavební řízení.

Nový stavební zákon má dělenou účinnost. Některé jeho části by měly být účinnými již během roku 2023, jiné během roku následujícího. Přesná podoba zákona však zatím není zcela jasná. Cílem návrhu nového zákona je naplnění úkolů, které byly stanoveny v programovém prohlášení vlády. Podle tohoto prohlášení by nový zákon měl zajistit rychlé a efektivní, digitalizované a transparentní stavební řízení. Celý proces by tak měl být usnadněn nejen pro stavebníky a další účastníky řízení, ale také pro celou řadu správních úřadů. Nové stavební řízení by podle vládního prohlášení mělo být realizováno v rámci soustavy stavební správy. Stavební úřady by měly být na místní a krajské úrovni. Dále by měl fungovat Specializovaný a odvolací stavební úřad. Nadřízeným správním orgánem má být Ministerstvo pro místní rozvoj.

Co se týče oblasti územního plánování, zde by mělo dojít k posílení pravomoci samospráv. Úkolem nového zákona je celý zdlouhavý proces stavebního řízení zjednodušit, sjednotit úkony jednotlivých správních orgánů. Řízení by mělo být pro občana méně náročné a měla by být zajištěna i celkově větší rychlost řízení.

Projednáván je i nový návrh zákona, který byl vládě předložen Ministerstvem životního prostředí, a to návrh zákona o jednotném environmentálním stanovisku a o změně souvisejících zákonů. Opět je zde cílem celý proces řízení zjednodušit. Jednotné environmentální stanovisko se má zavést pro stavební záměry, které podléhají posuzování vlivů na životní prostředí. Toto stanovisko by mělo mít

formu závazného stanoviska a mělo by nahrazovat a sjednocovat správní úkony v této oblasti, jako jsou závazná stanoviska, rozhodnutí, vyjádření.⁴¹

V rámci veřejného zájmu je zapotřebí se zaměřit na tento návrh zákona o jednotném enviromentálním stanovisku. Původně měl mít připravovaný zákon podobu tzv. jednotného enviromentálního povolení. O takovém povolení se vede správní řízení, a to s možnou účastí veřejnosti. Podle programového prohlášení vlády se mělo jednat o povolení a skutečností je, že je mezi tím zásadní rozdíl. K získání takového povolení probíhá řízení, kterého se mohou občané účastnit. Naopak závazné stanovisko je vydáváno bez účasti veřejnosti. Problémem je, že ve vládním prohlášení bylo přislíbeno jednotné enviromentální povolení, které mělo umožnit participaci občanů. Dalším zásadním rozdílem je i to, že proti závaznému stanovisku není možné podat odvolání. Tím je ještě silněji potlačena možnost zapojení občanů. Nebude tak veřejnosti umožněno předkládat námítky či vyjádřit nesouhlas, jak bylo přislíbeno v prohlášení vlády. Konečná podoba návrhu zákona je však ve formě závazného stanoviska, což snižuje možnost participace občanů, která byla slibována.

3.7 Zákon č. 127/2005 Sb., o elektronických komunikacích a o změně některých souvisejících zákonů

Zákon o elektronických komunikacích má za úkol zejména úpravu podmínek podnikání a podmínek pro výkon komunikační činnosti a regulaci trhu v rámci elektronických komunikací. I tento zákon v několika případech zmiňuje veřejný zájem. Nepracuje s ním příliš často, rozhodně je zde však důležitý. Paragraf 7 upravující komunikační činnosti a podnikání obsahuje výčet komunikačních činností. V druhém odstavci upravuje, že zajišťování veřejné komunikační sítě, dostupných služeb elektronických komunikací a další se uskutečňují ve veřejném zájmu.

---

⁴¹ Tiskové zprávy. VLÁDA ČESKÉ REPUBLIKY [online]. Dostupné z: <https://www.vlada.cz/cz/ppov/lrv/tiskove-zpravy/legislativni-rada-vlady-se-opet-zabyvala-novelou-stavebniho-zakona-a-zakonom-o-jednotnem-environmentalnim-stanovisku-200100/>

Dále se můžeme podívat na paragrafy 104 a 104a, které jsou zde velmi významné a mají velkou spojitost s vyvlastňovacím zákonem. Upravují oprávnění k využívání cizích nemovitostí a nemovitostí ve vlastnictví státu. Paragraf 104a odst. 5 stanoví: „*Vlastník pozemku podle odstavce 3 má právo ve veřejném zájmu nepožadovat po podnikateli zajišťujícím veřejnou komunikační síť jednorázovou náhradu za zřízení služebnosti podle odstavce 1, nebo má právo ve veřejném zájmu požadovat jednorázovou náhradu nižší, než stanoví odhad.*“⁴²

3.8 Zákon č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny

Zajisté i v zákoně upravujícím ochranu přírody se setkáme s veřejným zájmem. Účelem tohoto zákona je udržování a obnova přírodní rovnováhy, krajiny, přírodních hodnot, přispívání k šetrnému hospodaření s přírodními zdroji a tak dále. A to vše za účasti obcí, krajů, vlastníků a správců pozemků a dalších osob. Toto upravuje první paragraf tohoto zákona. Ochrana přírody a krajiny je obecně ve veřejném zájmu, proto s ním i tento zákon pracuje.

V základních povinnostech při obecné ochraně přírody v rámci veřejného zájmu stanoví paragraf 4 odst. 1: „*Ochrana systému ekologické stability je povinností všech vlastníků a uživatelů pozemků tvořících jeho základ; jeho vytváření je veřejným zájmem, na kterém se podílejí vlastníci pozemků, obce i stát.*“⁴³ Zde zákon upravuje nutnost ochrany a vytváření ekologické stability, která je ve veřejném zájmu, a ukládá tak povinnost její ochrany všem vlastníkům a uživatelům pozemků.

Zde je také potřeba zmínit paragraf 58 tohoto zákona. V odstavci 1 stanovuje: „*Ochrana přírody a krajiny je veřejným zájmem. Každý je povinen při užívání přírody a krajiny strpět omezení vyplývající z tohoto zákona.*“⁴⁴ Tento paragraf přímo označuje ochranu přírody a krajiny za veřejný zájem. Dále z tohoto odstavce vyplývá již několikrát zmiňované pravidlo, že veřejný zájem má přednost před zájmy soukromými. Pokud je tedy ochrana přírody a krajiny považována za

---

⁴² Zákon č. 127/2005 Sb., o elektronických komunikacích a o změně některých souvisejících zákonů (zákon o elektronických komunikacích)

⁴³ Zákon č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny, ve znění pozdějších předpisů

⁴⁴ Zákon č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny, ve znění pozdějších předpisů

veřejný zájem, vyplývá z toho povinnost každého strpět různá omezení, který jsou nutná v rámci ochrany veřejného zájmu, tedy i ochrany přírody.

3.9 Zákon č. 121/2000 Sb., o právu autorském

Jedním z dalších zákonů, který s veřejným zájmem také pracuje je tzv. „autorský zákon“. Tento zákon upravuje zejména práva autora k jeho dílu, ale i další práva, jako jsou práva umělců ke svému dílu, autorská práva výrobců zvukových či zvukově obrazových záznamů a další. Upravuje také např. ochranu těchto práv.

Veřejný zájem se zde používá v několika ustanoveních. Pro účely této práce je nejpodstatnější paragraf 3, který stanovuje výjimky z ochrany autorského práva, a to ve veřejném zájmu. Jelikož tento zákon slouží k ochraně autorských práv, je zde právě 3. paragraf, podle kterého se ochrana autorských práv podle tohoto zákona nevztahuje na: *„a) úřední dílo, jímž je právní předpis, rozhodnutí, opatření obecné povahy, veřejná listina, veřejně přístupný rejstřík a sbírka jeho listin, jakož i úřední návrh úředního díla a jiná přípravná úřední dokumentace, včetně úředního překladu takového díla, sněmovní a senátní publikace, pamětní knihy obecní (obecní kroniky), státní symbol a symbol jednotky územní samosprávy a jiná taková díla, u nichž je veřejný zájem na vyloučení z ochrany, b) výtvary tradiční lidové kultury, není-li pravé jméno autora obecně známo a nejde-li o dílo anonymní nebo o dílo pseudonymní; užít takové dílo lze jen způsobem nesnižujícím jeho hodnotu.“*⁴⁵ Podle tohoto zákonodárce usuzuje, že v těchto případech, v rámci veřejného zájmu, není nutné tuto ochranu zajišťovat. Veřejný zájem jako pojem zde není definován, přesto, že jde o vyloučení z ochrany práv. V tomto ustanovení však není veřejný zájem použit jako podmínka či předmět ke správnímu uvážení. Zákonodárce zde pojem užívá spíše jako prostředek k objasnění toho, proč byla výjimka stanovena.

---

⁴⁵ Zákon č. 121/2000 Sb., o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon)

3.10 Veřejný zájem v právních předpisech-shrnutí

Podle této kapitoly bylo možné zjistit, že v českém právním řádu je pojem „veřejný zájem“ velmi využíván. Jeho použití lze nalézt i v ústavním pořádku. V právních předpisech s ním zákonodárci pracují opravdu často a mnohokrát slouží i k úpravě velmi důležitých oblastí. Veřejným zájmem se řídí např. činnost správních orgánů. Na jeho základě může dokonce i dojít k omezení základního práva.

Přestože je tento pojem v právních předpisech takto často využíván, v žádném z nich není k nalezení jakákoliv jeho definice. Je zapotřebí si uvědomit, že s veřejným zájmem se pracuje ve spoustě různých oblastí a v jednotlivých právních úpravách často hraje velmi důležitou roli. Je možné, že jedním z důvodů toho, proč je tento pojem tak složité definovat, je právě rozsáhlý okruh oblastí a předpisů, ve kterých je využíván. Přesto je však potřeba se na problematiku soustředit.

4 VZTAH SOUKROMÉHO A VEŘEJNÉHO ZÁJMU

Soukromé a veřejné zájmy mají souvislost s dělením práva na soukromé a veřejné. Soukromé právo zejména napomáhá v utváření soukromého života jedinců, upravuje styky soukromých osob a slouží k prosazování soukromých zájmů. Na rozdíl od toho veřejný zájem upravuje zejména činnosti orgánů veřejné moci, jejich organizaci a upravuje styky orgánů veřejné moci mezi sebou či s osobami soukromými.

Do práva veřejného a soukromého se také dělí jednotlivá právní odvětví. Právo ústavní, trestní, správní nebo finanční se řadí do práva veřejného. Naopak do práva soukromého patří oblast práva občanského a rodinného, obchodního nebo pracovního. Pracovní právo též může být označováno jako právo hybridní.⁴⁶ Zároveň je však nutno podotknout, že právo soukromé a veřejné od sebe nelze úplně oddělit. Předpisy převážně soukromoprávní nelze označit za čistě soukromoprávní, jelikož každý právní předpis obsahuje jak normy soukromoprávní, tak i veřejnoprávní. Takto můžeme tedy dělit pouze jednotlivé právní normy, ne však celé právní předpisy. Jednotlivé prvky práva soukromého pronikají do práva veřejného a naopak. Soukromé a veřejné právo jsou vzájemně provázaná a do jisté míry na sobě závislá.

Co se týče dělení veřejného a soukromého zájmu, nerovná se dělení práva soukromého a veřejného. Jedním z rozdílů mezi těmito pojmy je jejich užívání v právních předpisech. Veřejný zájem je sice pojem právně nedefinovaný, avšak lze jej najít ve velké spoustě právních předpisů a je užíván jako právní termín, kterým je upravováno mnoho právních oblastí. Zato soukromý zájem se v českém právním řádu příliš neobjevuje. Je to však rozhodně pojem, který má pro oblast soukromého práva jistou hodnotu.

Pokud se podíváme na pojmosloví, pojem veřejný zájem nelze ztotožňovat se zájmem obecným či kolektivním. Stejně tak i soukromý zájem nemůžeme ztotožňovat se zájmem individuálním, ačkoliv jsou si tyto pojmy blízké a vzájemně se prolínají.⁴⁷

---

⁴⁶ KALNÝ, str. 14

⁴⁷ ELIÁŠ, Karel. Veřejný zájem: Malá glosa k velkému tématu. *Ad Notam*. (5/1998).

4.1 Soukromý zájem a soukromé právo

Soukromý zájem je pojem úzce spojený se soukromým právem, jelikož je považován za jeden z jeho z největších hodnot. Soukromé právo upravuje vztahy a styky mezi soukromými osobami, soukromou vůli jednotlivce, a právě také soukromé zájmy jednotlivců. V soukromém právu obecně platí zásada autonomie vůle, soukromé osoby tak mají velký vliv na své vlastní právní postavení, s čímž souvisí i zásada dispozitivity právních norem. Mezi další zásady patří např. zásada rovného postavení a presumpce poctivého jednání a dobré víry.

Častá chyba, které se dopouštějí nejenom laici, ale dokonce i odborníci je, že při snaze definovat veřejný zájem označují soukromý zájem za jeho protiklad. Tato definice často vzniká při porovnání jednotlivých cílů veřejného a soukromého zájmu. Ty se samozřejmě liší. Avšak není pravdou, že by oba dva zájmy stály proti sobě a navzájem se vylučovaly.

Za soukromý zájem lze považovat zájem jedince či skupiny jedinců. Toto se nerovná zájmu všech. Zároveň se však tento soukromý zájem určitého soukromého subjektu nemusí vylučovat se zájmem veřejným. Veřejný zájem totiž do jisté míry ten soukromý zájem obsahuje.

4.2 Střet soukromého a veřejného zájmu

Střet zájmů lze definovat jako situace, kdy dochází ke konfliktu veřejného a soukromého zájmu. Ve veřejné správě může nastat situace, kdy veřejný zájem může být v rozporu s individuálním zájmem osoby, která je pověřena výkonem funkce a má za úkol prosazovat zájem veřejný. V tomto případě pro tuto osobu nastává složitá situace, kdy musí potlačit svůj osobní zájem ve prospěch zájmu veřejného a výkon jeho funkce je tím poměrně ztížen. Tuto oblast upravuje zákon č. 159/2006 Sb., o střetu zájmů. Ten ukládá veřejným činitelům jednat ve veřejném zájmu. Snaha je zajistit i o zajištění kontroly těchto veřejných činitelů, zda opravdu tyto veřejné zájmy upřednostňují.

4.2.1 Zákon č. 159/2006 Sb., o střetu zájmů

Zákon o střetu zájmů upravuje povinnost veřejných činitelů upřednostňovat veřejné zájmy před svými osobními a vykonávat svou práci tak, aby ke střetu těchto zájmů nedocházelo. Dále zákon ukládá povinnost těchto činitelů oznamovat situace a skutečnosti k umožnění kontroly jejich veřejné funkce, omezuje tyto osoby ve výkonu funkcí, které jsou navzájem neslučitelné a také stanovuje odpovědnost za porušení těchto povinností.

Úprava střetu zájmů a povinnosti veřejných funkcionářů je obsažena v paragrafu 3 tohoto zákona, kde první a druhý odstavec stanovuje: „*Veřejný funkcionář je povinen zdržet se každého jednání, při kterém mohou jeho osobní zájmy ovlivnit výkon jeho funkce. Osobním zájmem se pro účely tohoto zákona rozumí takový zájem, který přináší veřejnému funkcionáři, osobě blízké veřejného funkcionáře, právnické osobě ovládané veřejným funkcionářem nebo osobou blízkou veřejného funkcionáře zvýšení majetku, majetkového nebo jiného prospěchu, zamezení vzniku případného snížení majetkového nebo jiného prospěchu nebo jinou výhodu; to neplatí, jde-li jinak o prospěch nebo zájem obecně zřejmý ve vztahu k neomezenému okruhu adresátů. Dojde-li ke střetu řádného výkonu funkce ve veřejném zájmu se zájmem osobním, nesmí veřejný funkcionář upřednostňovat svůj osobní zájem před zájmy, které je jako veřejný funkcionář povinen prosazovat a hájit.*“⁴⁸ Paragraf 3, zejména tedy 2. odstavec výslovně zakazuje osobě ve výkonu veřejné funkce upřednostňovat své osobní zájmy.

V souvislosti s tím paragraf 8 také ukládá povinnost veřejnému činiteli oznámit svůj poměr k projednávané věci, jestliže zjistí, že by mu s výsledkem projednávané věci mohla vzniknout osobní výhoda, má na věci svůj osobní zájem nebo by mu naopak mohla vzniknout újma. K tomuto oznámení musí dojít před zahájením hlasování. Toto jsou zákonné povinnosti veřejných funkcionářů tímto zákonem vyjmenovaných. Jejich porušení se v případě zjištění vystavují sankci. Účelem těchto povinností je zamezení těmto situacím a ochrana veřejného zájmu.

---

⁴⁸ Zákon č. 159/2006 Sb., o střetu zájmů

4.3 Lobbying

Pojem lobbying je též blízce spjatý s veřejným zájmem. Lobbying lze jednoduše označit za činnost, při které dochází k prosazování soukromých zájmů zájmových skupin jako veřejné zájmy. Lobbyisté se snaží působit na společnost a na veřejné činitele k prosazení svého soukromého zájmu, tj. se lobbyisté snaží udělat ze svého soukromého zájmu zájem veřejný. Definici tohoto pojmu uvádí Potůček podle Charlese P. Tafta: „*Lobbying je prezentování skupinových zájmů orgánům vládnutí (ať již jde o exekutivní, legislativní, či soudní), a to na místní, regionální nebo státní úrovni. Nátlakové skupiny používají široké spektrum technik. Jednou z nich je snaha ovlivnit veřejné mínění tak, aby nakonec došlo k prolnutí „veřejného zájmu“ s dílčími zájmy skupiny.*“⁴⁹

Lobbyisté jsou tedy osoby, které se snaží o prosazení soukromých zájmů svých či skupinových a provádějí činnosti potřebné k ovlivnění veřejných činitelů či jiných osob, které mají potřebnou pravomoc. Podle slovníku cizích slov je lobbyista „*osoba prosazující vlastní zájem, či zájem skupiny u činitelů, kteří disponují pravomocemi a kompetencemi státní moci a jejich subjektů v hospodářských, kulturních, politických, společenských, ale i privátních a dalších oblastech života.*“⁵⁰ Zjednodušeně jedná se o osoby, které lobbying provádějí. Lobbyovaný je naopak osoba, která je lobbyistou ovlivňována, je to osoba, která je informována stranou lobbyisty o určité problematice. Jedná se nejčastěji o veřejné činitele státní správy a samosprávy.

Lobbying je tedy přesvědčovací činnost, kdy dochází k prezentování názorů, argumentů týkajících se určité problematiky, o kterou se daná skupina zajímá. Lobbying lze také vymezit jako obhajoba, ovlivňování, prezentace. Může docházet k jednostrannému informování ze strany lobbyistů nebo dokonce i vzájemné výměně informací. Výhodou zde může být právě dostatek informací k jednotlivým problematikám. Lobbyisté v rámci přesvědčování o svém zájmu poskytují veřejným činitelům informace, které by pro tyto činitele mohly být jinak těžce zjistitelné. Je

---

⁴⁹ POTŮČEK, Martin. *Veřejná politika*. Praha: SLON, 2005. ISBN 978-80-7400-591-6. str. 53

⁵⁰ *ABZ.cz slovník cizích slov* [online]. Dostupné z: <https://slovník-cizich-slov.abz.cz/web.php/slovo/lobbyista>

také nutné si uvědomit, že lobbying, jako prosazování soukromých zájmů skupin se nerovná prosazování zájmů prostřednictvím skupiny.

V rámci ochrany veřejného zájmu je žádoucí určitá regulace lobbyingu, vzhledem k míře ovlivňování a zasahování do veřejné správy. Ve světě se k lobbyingu staví každá země různě. Avšak již několik států přijalo zákon regulující lobbying prostřednictvím povinné registrace profesionálních lobbistů. Česká republika má svou právní úpravu lobbyingu. Často se však objevují připomínky je její nedostatečnosti. V Českém právním řádu sice existuje právní úprava lobbyingu, ovšem chybí zde jakákoliv pravidla, která by lobbying regulovala. Lobbying není činnost zákonem zakázaná, a proto ji může vykonávat každý, přestože se jedná o činnost, která má velký vliv na výkon veřejné správy. V právní úpravě ovšem chybí nejenom základní regulace této činnosti, ale i úprava dalších činností s lobbyingem souvisejících.

4.4 Zájmové skupiny

Pojem „zájmové skupiny“ byl již několikrát zmiňován v předešlých kapitolách. Je totiž úzce spjatý s veřejným zájmem a jeho problematikou. A jelikož je veřejný zájem velice neurčitý pojem a složitý na uchopení, také pojem „zájmové skupiny“ není tak snadno definovatelný. Prosazení zájmů jednotlivců v určité společnosti je velmi složité. Proto dochází ke vzniku zájmových skupin, které slouží ke spojování jednotlivých osob se stejnými zájmy. Jednotlivec, který např. nemá významné postavení ve společnosti má jen malé možnosti prosadit své zájmy. Pokud je více takových jedinců se společnými zájmy, mohou se spojit do skupiny. Prosazování zájmů v takové skupině se stává méně náročné. Zájmové skupiny jsou organizované skupiny jedinců, kteří mají stejné cíle a snaží se ovlivnit veřejnou politiku.⁵¹ Větší počet osob prosazující totožný zájem v jedné skupině tak získává moc a možnost prosadit svůj skupinový zájem.

Jednotlivé skupiny mohou být považovány za veřejnost, a tedy jejich skupinový zájem může být považován za zájem veřejný. Tyto skupiny reprezentují zájmy dalších občanů před orgány veřejné moci a dalšími institucemi. Čím více je

---

⁵¹ KALNÝ, Miroslav. *Soukromý zájem ve veřejném prostoru*. Plzeň: Západočeská univerzita v Plzni, 2017. ISBN 978-80-261-0707-1. str. 33

taková skupina početná a lépe organizovaná, tím větší má šanci na prosazení svých zájmů. Zájmové skupiny a jejich členové se snaží o udržování svých členů a přízně veřejnosti, popřípadě o jejich rozrůstání. Musí tedy vynaložit snahu o zaujmutí širší veřejnosti, uvádět argumenty, získávat finanční podporu a tak dále. Jednotlivé skupiny mají nastavené různé společné zájmy, se kterými se její členové ztotožňují. Jedinci, kteří jsou součástí skupiny jednají za skupinu. To však neznamená, že tento jedinec, vystupující sám za sebe, by jednal stejně. Jednoduše jedinec, který je součástí skupiny může jednat jiným způsobem za skupinu a jiným sám za sebe.⁵²

Přesně stanovená, platná a jednoznačná definice zájmové skupiny není. Můžeme si zde uvést několik významných autorů, kteří definici ve svém díle stanovují. A. Almond a G. B. Powell definovali zájmovou skupinu jako: „*Skupina jednotlivců, kteří jsou spojeni konkrétními vazbami, jejichž základem je úsilí prosadit své zájmy docílit určitých výhod a kteří jsou si těchto vazeb více či méně vědomi. Vnitřní uspořádání zájmové skupiny může být organizováno tak, aby počítalo se skutečností, že jednotliví členové skupiny trvale naplňují svou roli, nebo může být odrazem toho, že jednotliví členové skupiny si společný zájem uvědomují jen příležitostně v nepravidelných intervalech.*“⁵³

Další významnou definici uvádí D. B. Truman, který se zabývá zájmovými skupinami a také typologií skupin. Zájmovou skupinu označuje jako „*libovolná skupina lidí, která na základě jednoho nebo více sdílených postojů vznáší nároky na to, aby jiné skupiny společnosti prosadily, zachovávaly nebo rozvíjely takové formy chování, které tyto sdílené postoje implikují.*“⁵⁴ Toto je jen několik málo příkladů. Touto problematikou se zabýval mimo další i významný sociolog Max Weber.

Jednotlivé zájmové skupiny mají několik možností, jak postupovat při prosazování svého zájmu z hlediska souladu s právem. Zájmová skupina může používat legální postupy a prostředky, které zákon přímo definuje a výslovně povoluje. Skupina však může zvolit i takové postupy, kdy zákon přímo neporušuje, jen nejsou

---

⁵² MALÝ, Ivan. *Problémy definování a prosazování veřejného zájmu: Sborník referátů z teoretického semináře pořádaného Katedrou veřejné ekonomie ESF MU v Brně ve spolupráci s Asociací veřejné ekonomie*. Brno: Masarykova univerzita, 1999. ISBN 80-210-2236-1., str. 62-63

⁵³ LABOUTKOVÁ, Šárka. *Prosazování zájmů v EU: národní a specifické zájmy jako legitimní prostředek ovlivňující tvorbu a rozhodovací procesy hospodářské politiky v Evropské unii*. Praha: Národohospodářský ústav Josefa Hlávky, 2009. ISBN 978-80-86729-53-4., str. 11

⁵⁴ LABOUTKOVÁ, str. 11

zákonem přímo upravené, Jedná se o „ne-legální“ postupy, které zákon výslovně nezakazuje. Další možností pro skupinu je zvolit si cestu ilegální. Postupy sice významné, ale zákonem zakázané. Volba postupu prosazování zájmů skupiny má vliv na její úspěšnost a vnímání veřejností.

4.4.1 Vznik zájmových skupin

Důvody vzniku zájmových skupin mohou být různé. Podle D. Trumana je jedním z hlavních podnětů ke vzniku takovéto skupiny příchod změny či regulace určitého odvětví. Jednotlivci se mohou změnami cítit ohroženi. Např. pokud by se vláda rozhodla regulovat určitou oblast nebo odvětví a taková regulace by mohla mít negativní dopad na více jednotlivců, tito by poté měli potřebu se semknout do skupiny a bránit se proti těmto regulacím. Nové zájmové skupiny tedy často vznikají jako obrana, pokud má v jisté oblasti nastat problém. To však nemusí být pravidlem. Ne vždy se jednotlivci ohrožení určitou regulací spojí do skupiny, aby chránili své zájmy.

Na vznik zájmové skupiny může mít vliv silná osobnost organizátora skupiny. Silný vůdce dokáže lépe podněcovat vznik takovýchto skupin, zajišťovat finanční zdroje skupiny, kontaktovat a informovat potřebné osoby či pořádat akce, lépe komunikovat s členy či získávat nové, propagovat zájem skupiny atd.

Jednoduše na vznik zájmových skupin má vliv řada faktorů. Rozhodující je celá situace. Jelikož změny a regulace nepříznivé pro jednotlivce nemusí být podmínkou pro vznik skupiny. Záleží na vážnosti situace, uskupení jedinců a jejich možnosti. Mezi důležité faktory patří i finanční zdroje, organizovanost skupiny, schopnosti vůdce, stanovení cílů a možnosti jejich realizace.⁵⁵

---

⁵⁵ MALÝ, Ivan. *Problémy definování a prosazování veřejného zájmu: Sborník referátů z teoretického semináře pořádaného Katedrou veřejné ekonomie ESF MU v Brně ve spolupráci s Asociací veřejné ekonomie*. Brno: Masarykova univerzita, 1999. ISBN 80-210-2236-1., str. 63-65

4.4.2 Klasifikace zájmových skupin

Způsobů, kterými můžeme zájmové skupiny dělit na jednotlivé typy je mnoho. V odborné literatuře se vyskytuje spousta různých hledisek, podle kterých můžeme jednotlivé skupiny zařadit do kategorií. Odborníci, kteří se této problematice věnují, rozřazují zájmové skupiny podle specifických vlastností skupiny, které však mohou být různé, a tak tato dělení můžeme chápat spíše orientačně. Poměrně velká spousta zájmových skupin nelze jednoznačně zařadit do jedné určité kategorie, ale některé skupiny by spadaly např. do více kategorií. Uváděné typologie se liší na základě vybraných kritérií. Zájmové skupiny se mohou dělit např. na registrované a neregistrované, dále na organizované a neorganizované, materiální a nemateriální atd.⁵⁶

4.4.3 Oblasti fungování zájmových skupin

Pokud se zaměříme na hlavní oblasti zájmů zájmových skupin, které vedou ke vzniku zájmových skupin, můžeme jich nalézt celou řadu. Za nejdůležitější je obecně považována oblast ekonomická. Důvodem je zjevná snaha jedinců ve společnosti o získávání materiálních zdrojů a finančních prostředků. Způsoby k dosažení těchto cílů mohou mít různý charakter, jako prosazování změn hospodářského mechanismu apod.

Další a navazující oblastí je oblast sociálně kulturních zájmů. Tato oblast zahrnuje např.: sociální zabezpečení, dostupnost školství, zdravotnictví, dodržování práv člověka, zdravé životní prostředí a další. Oblast tzv. „vlastní politiky“ se týká zejména: požadavků na volby, tj. způsob výběru politické reprezentace, rozdělení kompetencí mezi jednotlivé instituce, oblasti veřejné kontroly, způsobu obsazování postů v politické a ekonomické sféře atd. Nejedná se však o jednotlivé dílčí zájmy a požadavky určité skupiny, ale o jejich kombinace. Jsou mezi sebou navzájem propojeny a vytvářejí něco, co lze nazvat ideologií či filozofií zájmové skupiny.⁵⁷

---

⁵⁶ LABOUTKOVÁ, Šárka. *Prosazování zájmů v EU: národní a specifické zájmy jako legitimní prostředek ovlivňující tvorbu a rozhodovací procesy hospodářské politiky v Evropské unii*. Praha: Národohospodářský ústav Josefa Hlávky, 2009. ISBN 978-80-86729-53-4., str. 13-14

⁵⁷ MALÝ, str. 60-61

Zájmové skupiny ve společnosti hrají významnou roli. Ve společnosti budou vždy takové skupiny existovat, proto zkoumání, zda jejich existence je spíše pozitivní nebo negativní je bezvýznamná. Někteří politici a jiné veřejné osoby se v dnešní době vyjadřují k omezování či zakazování různých zájmových skupin např. prostřednictvím přísnějších předpisů a regulací upravujících sdružování osob. Dle některých názorů je existence zájmových skupin a snadný přístup k vytváření těchto skupin známkou fungování společnosti na opravdu demokratických principech. Další názor je založen na problematice možného střetu různých skupin. Přesto však potlačování těchto skupin obecně není doporučováno, jelikož zakazování zájmových skupin může být dosaženo jen na základě omezení našich práv a svobod.

4.4.4 Společenské role zájmových skupin

Stejně jako zástupci orgánů veřejné moci při rozhodování o věcech veřejných reprezentují a zastupují určité zájmy, tak i zájmové skupiny zastupují své určité zájmy. Jednou z funkcí zájmových skupin je právě také politická participace. Jednotliví členové skupiny zastávají společné politické zájmy, spojují se a společně využívají své schopnosti k jejich prosazení. Znovu platí, že čím je skupina početnější, organizovanější nebo má více finančních zdrojů, tím větší má šance na prosazení svých zájmů. Také je nutné podotknout, že takové skupiny se nezakládají a jedinci se nesdružují do skupin, aby prosazovali veřejné zájmy, nýbrž své osobní, soukromé zájmy.

V některých případech mohou mít zájmové skupiny ve společnosti roli veřejné kontroly. Ve vlastním prospěchu zájmové skupiny např. kontrolují, zda jsou dodrženy vládní programy, zda dochází k plnění politických slibů. Na různých plánech a programech, které jsou přislíbeny může mít skupina svůj zájem, proto ve svém zájmu vykonává kontrolní činnost. V souvislosti s tím sledují i činnosti státní správy a soustřeďují se na její nedostatky, opět hlavně pokud je to ve prospěch skupiny.

4.5 Vyvlastnění ve veřejném zájmu

Zde se znovu podíváme na institut vyvlastnění. Zde dochází k potlačení soukromého zájmu ve prospěch zájmu veřejného. „*Vyvlastnění je právním institutem, postihujícím vnucenou mocenskou změnu vlastnických práv. Jeho smyslem je zprůchodnit dosažení žádoucího přechodu, popřípadě omezení vlastnického práva tam, kde by to jinak bez tohoto mocenského institutu nebylo možné.*“⁵⁸ Jak již bylo zmíněno výše, vyvlastnění je nejzávažnějším veřejnoprávním zásahem do majetkových práv. Vyvlastněním rozumíme nucený přechod vlastnického práva na základě správního aktu. Jedná se o omezení či o úplné odnětí vlastnického práva proti vůli člověka. Vyvlastnění omezuje vlastníka v právu předmět vlastnictví držet, brát z něho užitky nebo s ním disponovat. Základ může mít jak ve správním aktu, tak přímo v zákoně. Aby mohlo k tak výraznému omezení práv dojít, musí být splněny následující podmínky:

- Uskutečněné pouze ve veřejném zájmu – vyvlastnění je možné provést pouze pro účely stanovené ve zvláštních zákonech
- Vlastnické právo nelze získat jinak – není možné zajistit veřejný zájem jiným způsobem
- Vyvlastnění musí být v souladu s cíli územního plánování
- Omezení pouze v nezbytném rozsahu
- Provedení pouze za náhradu

Pojem vyvlastnění je upravován v několika různých právních předpisech. Listina základních práv a svobod v článku 11 odst. 4 stanovuje, že vyvlastnění je přípustné pouze ve veřejném zájmu, a to na základě zákona a za náhradu.⁵⁹ Velmi podobným způsobem je pak upraven i v novém občanském zákoníku, který stanoví, že pokud veřejný zájem nelze uspokojit jiným způsobem, je možné na základě zákona omezit vlastnické právo, či věc vyvlastnit. Dále stanoví, že vlastníkově náleží plná náhrada, který by měla odpovídat míře, v jaké byl majetek omezen, a to

---

⁵⁸ PRŮCHA, Petr. *Lexikon: Správní právo*. Ostrava: Sagit, 2002. ISBN 80-7208-314-7. str. 608

⁵⁹ Ústavní zákon č. 2/1993 Sb., Listina základních práv a svobod, ve znění pozdějších předpisů

v penězích nebo jiným způsobem.⁶⁰ Vyvlastnění je upraveno i ve spoustě dalších zákonů.

Vyvlastnění, jak již bylo zmíněno, je také upraveno ve speciálním vyvlastňovacím zákoně⁶¹, který upravuje podmínky vyvlastnění. Mimo to také stanoví, že veřejný zájem, což je jednou z podmínek, musí být prokázán ve vyvlastňovacím řízení. Zde se musí prokázat například to, že stavba nebo jiný záměr vyvlastnění bude opravdu sloužit veřejnému zájmu, tj. zájmu větší skupiny neboli veřejnosti, ne však zájmu jedince. Musí být tedy zřejmé, že se opravdu jedná o veřejný zájem, nikoliv o soukromý.

4.5.1 Vyvlastňovací řízení

Vyvlastňovací řízení je upraveno v zákonu č. 184/2006 Sb., o vyvlastnění v jeho páté části. Při vyvlastňovacím řízení se postupuje podle tohoto zákona, pokud tento zákon nestanoví jinak. Vyvlastňovací řízení je správní řízení, které vede obecní úřad obce s rozšířenou působností, Magistrát hlavního města Prahy nebo magistrát územně členěného statutárního města.

Řízení lze zahájit pouze na žádost vyvlastnítele. Žádost může být zaslána písemně nebo elektronicky a musí obsahovat předepsané náležitosti. Příslušný vyvlastňovací úřad poté nařídí ústní jednání podle paragrafu 22 zákona o vyvlastnění. Účastníci řízení mohou v průběhu řízení navrhopvat důkazy a činit další úkony. Mají oprávnění nahlížet do spisu. Účastníky řízení jsou podle vyvlastňovacího zákona vyvlastnitel, vyvlastněný, zástavní věřitel, podzástavní věřitel a oprávněný z práva odpovídajícího věcnému břemenu vázanému na pozemku nebo stavbě, jichž se vyvlastnění týká.

Vyvlastňovací úřad může řízení přerušit, pokud je o stejném pozemku nebo stavbě již vedeno jiné vyvlastňovací řízení. Vyvlastňovací úřad může také řízení zastavit, jestliže již bylo v jiném vyvlastňovacím řízení o vyvlastnění pozemku pravomocně rozhodnuto způsobem, který vylučuje provést navrhované

---

⁶⁰ Ustanovení § 1038 a § 1039, zákon č. 89/2012 Sb., občanský zákoník

⁶¹ Zákon č. 184/2006 Sb., o odnětí nebo omezení vlastnického práva k pozemku nebo stavbě (zákon o vyvlastnění)

vyvlastnění, nebo jestliže v průběhu řízení došlo k dohodě o získání práv k pozemku nebo stavbě potřebných k uskutečnění účelu vyvlastnění.⁶²

Vyvlastňovací úřad nakonec vydá rozhodnutí, které musí obsahovat obecné náležitosti správního rozhodnutí jako je výrok, odůvodnění a poučení o opravných prostředcích. Rozhodnutí musí být vydáno vždy v písemném vyhotovení. O vyvlastnění může úřad rozhodnout tak, že může zamítnout žádost o vyvlastnění, nebo vydat souhlasné rozhodnutí o vyvlastnění. V rozhodnutí se také určuje, v jaké lhůtě je popř. vyvlastnitel povinen zahájit uskutečňování účelu vyvlastnění, nebo v jaké lhůtě musí být zaplacená náhrada vyvlastněnému. Pokud tak není splněno ve stanovených lhůtách, může dojít ke zrušení vyvlastnění.

---

⁶² Ustanovení § 23 odst. 1,2, zákon č. 184/2006 Sb., o odnětí nebo omezení vlastnického práva k pozemku nebo stavbě (zákon o vyvlastnění)

5 PRAKTICKÁ ČÁST – DEMOLICE DOMU KULTURY INWEST V PLZNI

Tato menší praktická část se bude věnovat veřejnému zájmu v souvislosti se zbořením plzeňského Domu kultury Inwest, přezdívaného „Dům hrůzy u Radbuzy. Cílem je zaměřit se na proces rozhodování o zmiňované demolici a prozkoumat v této souvislosti míru veřejného zájmu, když takové množství občanů města Plzně zaujímalo nesouhlasné stanovisko.

V centru města Plzeň, nedaleko od hlavního nádraží, v blízkosti řeky Radbuzy stávala stavba s názvem Dům kultury Inwest. Nepříliš přívětivý vzhled budovy byl důvodem, proč tento kulturní dům začal být mnoha obyvateli Plzně nazýván jako „Dům hrůzy u Radbuzy“. Tento objekt sloužil pro nejrůznější potřeby a aktivity. Konaly se zde akce kulturní, ale také například politické. Našli bychom zde především velký kulturní sál, Divadlo Miroslava Horníčka, dále různé obchody, občerstvení. Byl to prostor, který všichni znali, protože sloužil pro společenské účely. Většina lidí, kteří bydleli v Plzni na něj měli určitou vazbu, bylo to místo, kde se lidé setkávali. Přestože kulturní dům nebyl příliš pěknou stavbou, většina plzeňských občanů ho i tak vnímala jako součást města. Dnes, v roce 2023, na tom stejném místě najdeme jen prázdný, nevzhledný pozemek. Místo je oplocené, neupravené a téměř vůbec nevyužívané. Až na několik zaparkovaných aut je toto místo prázdné a pouze výjimečně zde proběhne nějaká událost.

Je to již více než deset let od demolice Domu kultury Inwest. Proti jeho zboření protestovala značná část plzeňského obyvatelstva. Stavba měla být nahrazena novým projektem a na místě měl být vystavěn obrovský obchodní komplex Corso. Proti tomu však byla celá řada obyvatel Plzně. Dodnes je tedy místo prázdné a téměř nevyužívané. Tato část se bude zabývat celým procesem a cestou k demolici domu a následným řešením nevyužívaného místa v souvislosti s veřejným zájmem.

5.1 Kulturní dům a jeho využití

Prostor nedaleko od hlavního nádraží, kde dříve stál kulturní dům, je centrální částí Plzně. V těchto prostorech jsou dodnes významné objekty, jako je budova polikliniky na Denisově nábřeží nebo budova obchodního domu Prior (dnes jako obchodní řetězec Lidl), které zde stojí již od šedesátých let dvacátého století. Na počátku sedmdesátých let rozhodla Krajská oborová rada o výstavbě Domu kultury, na jehož výstavbu vypsala soutěž. Výstavba byla započata v roce 1980. Původně zamýšlený projekt měl být velice nákladný, proto konečná stavba byla ve výsledku pouze jeho částí. Stavba samotná byla provázena mnohými potížemi s financováním, nedostatkem potřebných materiálů, zkrátka původní plán byl příliš nákladný na jeho realizaci. Celkové náklady na výstavbu se odhadují přibližně na 300 milionů korun. Výstavba trvala šest let.

V roce 1986 se konalo slavnostní otevření kulturního domu. Dům tak sloužil pro akce různých druhů. Sloužil jako místo setkávání, sloužil pro různé kulturní a sociální akce, pořádali se zde koncerty. Pořádali se zde i politické akce, probíhaly zde diskuse o změnách ve společnosti. Dům byl považován za významné centrum dění. Po roce od otevření zde byla otevřena obchodní pasáž. Byl zde velký sál, který byl uzpůsoben pro různé druhy společenských aktivit. Nacházel se zde menší divadelní sál, bar, kavárna, restaurace.

Po revoluci byl Dům kultury městem převeden do vlastnictví plzeňské společnosti Inwest Shop, a to v roce 1996. Výměnou měl být jedenácti procentní podíl ve společnosti a příslib rekonstrukce budovy. K opravám však nikdy nedošlo.⁶³

---

⁶³ BURZOVÁ, Petra. *Politika poloveřejnosti: Narativní analýza sporů o demolici Domu hrůzy u Radbuzy*. Brno: Doplněk, 2014. ISBN 978-80-7239-320-6. str. 5-17

Obrázek: Dům kultury Inwest⁶⁴

5.2 Protesty a demolice

Již v roce 2001 se v tisku objevily první informace o záměru odkoupit kulturní dům a plánu vybudovat zde obchodní centrum. V roce 2007 se objevily první zmínky o projektu výstavby obchodního centra „Aréna“ investiční skupiny Amádeus Real. O dva roky později byl zveřejněn předběžný souhlas města. S výstavbou nového obchodního centra se začala plánovat demolice kulturního domu a byla podpořena významnými osobnostmi, které se podílely na rozvoji města. Demolice domu však u veřejnosti vzbudila velkou vlnu nesouhlasu. Zveřejnění tohoto záměru vyvolalo velké množství protestů. Nesouhlas hlásili odboráři, politické strany, proti záměru byl také ředitel kulturního domu nebo autor stavby kulturního domu, který spíše prosazoval přestavbu kulturního domu, ke které sám vypracoval návrhy.

Záměr zbourat Dům kultury byl potvrzen krátce poté, kdy byla odboráři prodána část podílu v Inwest-K. V některých médiích byla představována i možná varianta přestavby a rekonstrukce objektu, což mělo být méně nákladná varianta. Ovšem konečným argumentem pro zbourání objektu byl jeho technicky, energeticky a esteticky nevyhovující stav.

---

⁶⁴ *Plzeňský deník* [online]. [cit. 2023-03-03]. Dostupné z: https://plzensky.denik.cz/zpravy_region/dum-hruzy-zatim-bude-stat-dal20100303.html

Veřejnost se však začala proti záměru bouřit. Odborná i laická veřejnost protestovala proti demolici kulturního domu, byly organizovány různé iniciativy, protesty, byla uspořádána velká demonstrace. Občané města zaujímali k věci různá stanoviska. Někteří protestovali zejména, aby zachránili Dům kultury. Jak bylo již zmíněno, mnoho plzeňských obyvatel vnímalo tento kulturní dům jako součást města, která k němu neodmyslitelně patří a má pro město určitou hodnotu, přestože se velká spousta z nich shodovala na tom, že Dům kultury není příliš hezký. Zkrátka i přes nepříliš pěkný vzhled domu byl veřejností vnímán jako významná součást města. Ale ne všichni protestující občané měli zájem na záchraně kulturního domu. Většina protestů a jiných iniciativ, jako např. petice, byly však spíše orientované na zabránění výstavbě nového obchodního centra než na záchranu samotné budovy. Akce na „ochranu Domu kultury“ se tak stala spíše nástrojem k zabránění nové výstavby. Protesty byly podpořeny osobnostmi veřejně činnými nejen z Plzně, ale i z dalších měst.

Odpůrci demolice i veřejnost se dožadovali veřejné debaty, a to včetně autora stavby (kulturního domu). Opakovaně byl vznášen požadavek referenda. Veřejnost měla zájem otevřít diskusi o budoucnosti místa Domu kultury. Tvořily se petice a ty v rychlé době nabíraly na podpisech. Docházelo k dohadům mezi stranami. Jedni tvrdili, že vzhled budovy je nepěkný a že nevidí důvod, proč ji nenahradit novým, modernějším obchodním centrem. Druzí naopak zdůrazňovali vztah města k této budově, navrhovali proto udělat z Domu kultury kulturní památku. To bylo však zamítnuto.

V roce 2011 se investor již definitivně rozhodl pro zbourání a dům byl brzy úplně uzavřen. Snaha o záchranu Domu kultury však stále pokračovala. Vzniklo např. sdružení „Kultura(k) vítězí“, které organizovalo debaty, protesty, zakládalo petice a další. Ovšem postupem času jeho členové začali rezignovat a veškerá snaha tak postupně slábla. Na toto začal reagovat i investor plánovaného nákupního centra. Nejen, že změnil název projektu z „Aréna“ na „Corso Americká“, ale také představil jeho novou koncepci, kdy se již nemělo jednat pouze o nákupní centrum, ale místo mělo plnit i kulturní a společenské funkce, to však veřejnost příliš

nepřesvědčilo. Nicméně to nezastavilo již plánovanou demolicí kulturního domu, která započala v dubnu 2012.⁶⁵

5.3 Referendum

Plánovaný záměr postavit místo bývalého kulturního domu nové nákupní centrum mezi veřejností příliš velký úspěch neměl. A tak se odpůrci rozhodli zorganizovat místní referendum. Výsledkem mělo být zajištění, aby nová stavba v žádném případě nebyla postavena a zároveň pozastavení jakýchkoliv kroků v dané lokalitě do doby, než se najde její vhodné využití. K vyhlášení referenda se nasbíral dostatek podpisů, avšak plzeňský Magistrát mnoho podpisů vyškrtal a návrh k jeho vyhlášení zamítl. Ve velmi krátké době se však podařilo nasbírat chybějící podpisy a nakonec bylo referendum vyhlášeno primátorem. Skončilo ale neúspěšně. Přes protesty primátora bylo referendum vyhlášeno Krajským soudem. Toto referendum se konalo v roce 2013, bylo vyhlášeno k otázce zastavení stavby a skončilo úspěšně. Z 54 490 platných hlasů bylo 35 543 proti výstavbě nového obchodního centra.

5.4 Prostor a jeho využití dnes

Po zboření Domu kultury bylo jasným záměrem postavit v tomto volném prostoru nové obchodní centrum „Aréna“, poté „Corso Americká“, čehož se ujala společnost Amádeus. Plzeňská veřejnost však byla ve velkém množství případů proti a nové obchodní centrum na tomto místě nechtěla. Byl nasbírán dostatek podpisů k vyhlášení místního referenda, proti kterému však město bojovalo, takže nakonec muselo být referendum vyhlášeno Krajským soudem. Výsledek byl úspěšný a výstavba se nekonala. Společnost Amádeus se dokonce dostala do soudního sporu s městem Plzeň pro protiprávní jednání. Požadovala od města náhradu škody za neuskutečnění projektu. Zůstala však otázka: Co tedy bude

---

⁶⁵ BURZOVÁ, Petra. *Politika poloveřejnosti: Narativní analýza sporů o demolicí Domu hrůzy u Radbuzy*. Brno: Doplněk, 2014. ISBN 978-80-7239-320-6. str.

s prázdným prostorem? Uprostřed centra města se najednou objevila prázdná, oplocená díra, pro které najednou nebylo žádné využití.

Vzniklo zde tedy prozatímní parkoviště. Místo je nevhledné, neupravené a do vybavené centrální části Plzně se vůbec nehodí. Dalo by se říct, že pokud město chtělo DK Inwest strhnout částečně proto, že nedělalo velký dojem na návštěvníky města Plzně (což bylo argumentem mnohých zástupců města), pak toto obrovské neupravené parkoviště v centru města příliš dobrý dojem rozhodně nedělá.

Po více než deseti letech, co je prostor takto využíván, to konečně vypadá, že dojde k nové výstavbě a zaplnění lukrativního prostoru. Společnost Amádeus představila nový projekt a na místě by měla být vystavěna nová moderní čtvrť. Projekt má zahrnovat výstavu nových bytových domů s více než 120 byty, okolo sto obchodů a administrativní plochy. Objekt by měl také naplňovat kulturní a společenské potřeby. Nová stavba má být moderní a zásadně se lišit od původního záměru. Investor získal územní rozhodnutí na projekt a započítí výstavby se plánuje na rok 2024 a její konec je odhadován na rok 2027.⁶⁶

5.5 Shrnutí

Pojednání o tom, zda bylo zboření oblíbeného kulturního domu a následné kroky v souladu s veřejným zájmem, je složité. Dodnes se veřejnost pozastavuje nad tím, z jakého důvodu k demolici vůbec došlo a proč je prostranství, kde dům kdysi stával, v takovém stavu, v jakém je, dokonce po deseti letech od demolice. Průběh historie stavby, využití a demolice tzv. „Domu hrůzy u Radbuzy“ by se dal shrnout v následujících několika větech.

Dům byl vystavěn a mezi obyvateli města Plzně velmi rychle získal určitou hodnotu. Pro město se stal jistým symbolem, lidé ho rádi navštěvovali. Přesto, že byl objekt přezdíván jako „Dům hrůzy“ s odkazem na jeho ne příliš pěkný vzhled ho lidé vnímali jako součást města, plnil své kulturní funkce, lidé se v něm s oblibou shledávali a navštěvovali ho pro různé účely. Kulturní dům byl privatizován, v návaznosti na to přestal být správně prosazován jeho účel. Z důvodu nedostatečné

---

⁶⁶ *Náš REGION* [online]. [cit. 2023-03-03]. Dostupné z: <https://nasregion.cz/bude-namiste-byvaleho-domu-hruzy-u-radbuzy-konecne-nova-moderni-ctvrt-274163/>

péče dům začíná chátrat a celkově přestává fungovat. Pro účely obnovení tohoto objektu byl prodán. Mělo tak dojít k jeho „záchraně“ a to rekonstrukcí, opravou, ke které však nedošlo. Město ve spolupráci s novým investorem začali uvažovat nad jinými možnostmi využití tohoto prostoru neboli novou stavbou, která by byla lépe vypadající, reprezentativnější a došlo tak plánování nového projektu, a to výstavby obchodního centra. Proti tomu spousta lidí protestovala, na dům kultury si již zvykli a měli za to, že i přes jeho vzhled do města zapadne.⁶⁷

Většina obyvatel vnímala Dům kultury jako stavbu s určitými hodnotami. Konaly se protesty a lidé podávali stížnosti, ve kterých vyslovovali nesouhlas se zbořením domu, aby mohl být vystaven nový obchodní dům, který podle slov mnoha protestujících „mohl být na jakémkoliv jiném místě“. Ve svých stížnostech vytyčovali důležitost kulturního domu pro kulturní a společenský život v Plzni.

To, že podnikatel nechal celé místo zchátrat, je skutečností a město bohužel nezasáhlo. S kulturním domem byla řada technických a jiných potíží a vidina výstavby nové, atraktivnější stavby se jevila jako nejlepší řešení. Nakonec se však ani přes všechnu snahu velkého množství protestujících plzeňských občanů nepodařilo demolici zabránit.

I když byla budova zbořena, nadále trvaly protesty proti výstavbě nového domu. Město se snažilo plánovanému referendu zabránit, ale i přesto se referendum konalo, a tak byl projekt výstavby nového obchodního centra zrušen.

Veřejný zájem je pojem neurčitý a nejednoznačný, tak trochu ohebný. Přesný obsah pojmu se pojí k jednotlivým případům. Když přijde na rozhodování například o takové stavbě, je nutné vzít v potaz veškeré faktory, aby byl zachován veřejný zájem. V tomto případě se muselo posoudit využití prostoru, funkčnost a stav budovy nebo její vzhled. Bylo nutné se soustředit i na finanční stránku, potenciální nové využití, nový projekt, jeho užitečnost a mnoho dalšího, jako např. hlasy občanů. Je pravdou, že proti demolici lidé z Plzně i okolí hlasitě protestovali. Boj byl také za zrušení realizace nové stavby, naopak podpora byla spíše na straně renovace a revitalizace původní stavby kulturního domu. Nemůže však být vždy

---

⁶⁷ BURZOVÁ, Petra. *Politika poloveřejnosti: Narativní analýza sporů o demolici Domu hrůzy u Radbuzy*. Brno: Doplněk, 2014. ISBN 978-80-7239-320-6. str. 59

rozhodnuto podle představ občana. Takové rozhodování není vždy jednoduché a není jednoznačné, zda li je naprosto naplněn veřejný zájem.

6 ZÁVĚR

Cílem této práce s názvem „Veřejný zájem, veřejné zájmy“ bylo zejména vymezení tohoto pojmu, snaha o jeho definici a vymezení pojmů s ním spojených. Uchopení tohoto pojmu je často velmi náročné, setkáváme s ním však neustále. První část práce měla za úkol zejména definovat pojem, zkoumat ho z různých úhlů a seznámit se s možnými definicemi odborníků, kteří se definicí pojmu zabývají. Zde se práce zabývá i pojmy podobnými či pojmy s veřejným zájmem souvisejícími. Cílem první části je zejména vysvětlit, proč je veřejný zájem tak obtížně uchopitelný a definovatelný pojem.

Další část je zaměřena na rozbor jednotlivých předpisů. Veřejný zájem je pojem, se kterým zákonodárci v právních předpisech často pracují. Cílem této části bylo zjistit, jakým způsobem je pojem do právní úpravy začleňován, jakým způsobem je možné s ním pracovat, popřípadě, do jaké míry má veřejný zájem vliv na práva jedinců. Tato kapitola obsahuje rozbor jednotlivých právních předpisů, lépe řečeno konkrétních právních úprav přímo se týkajících nebo souvisejících s veřejným zájmem. Jsou zde obsaženy příklady použití právního pojmu „veřejný zájem“ v právních předpisech a zkoumá se zde, jakými způsoby je zde pojem definován nebo alespoň přiblížen. Po provedeném zkoumání bylo zjištěno, že přes četné používání pojmu v českém právním řádu, ani jediný předpis neposkytuje jeho obecnou právní definici.

Třetí část se zabývá možnostmi střetu zájmu veřejného se soukromým a vzájemným vztahem těchto dvou zájmů. Cílem zde bylo přiblížit si situace, kdy k takovýmto střetům dochází, jak se těchto situací vyvarovat, obecně jaký je mezi nimi vztah. Součástí je také seznámení se a přiblížení pojmů s touto problematikou souvisejících, jako je lobbying nebo institut vyvlastnění, který je pro tuto oblast velmi významný, včetně vyvlastňovacího řízení. Tato část zahrnuje také téma zájmových skupin, jejich účel a role ve společnosti.

Poslední část má sloužit jako rozbor konkrétního případu v souvislosti s veřejným zájmem. Cílem bylo pochopit, jak vnímat veřejný zájem v praxi, jakým způsobem může dojít k řešení takové situace a jaké zde mohou nastat potíže. Zájem veřejnosti na zachování budovy kulturního domu v Plzni nebo zrušení výstavby nového obchodního centra je zajímavým příkladem pro tuto problematiku. Tato část

měla za úkol zhodnotit tuto událost a po teoretické části představit také praktickou ukázkou.

Tato práce měla za úkol čtenáře uvést do problematiky pojmu „veřejný zájem“ a pomoci k jeho pochopení prostřednictvím různých odborných definic, ukázek a rozborů, podrobným rozbořem pojmu, seznámením se i s pojmy podobnými, použití pojmu v českém právním řádu, ale také s pomocí ukázky na konkrétním příkladu.

RESUMÉ

The aim of this thesis titled "Public Interest, Public Interests" was mainly to define this concept, to try to define it and to define the concepts related to it. Comprehension of this concept is often very difficult, but we encounter it all the time. The first section's main task was mainly to define the term, to examine it from different angles and to get acquainted with the possible legal definitions of the experts. Here the thesis also deals with similar or related concepts of public interest. The first part aims in particular to explain why the public interest is such a difficult concept to comprehend and define.

The next part focuses on the analysis of the individual regulations. The public interest is a concept that legislators often work with in legislation. The aim of this section was to find out how the concept is incorporated into legislation, how it can be worked with, or to what extent the public interest affects the rights of individuals. This section contains analyses of individual regulations of legislation, or rather, specific regulations of legislation directly related to or connected with the public interest. It provides examples of the use of the legal concept of „public interest“ in legislation and examines the ways in which the concept is defined or at least approximated. After the research, it was found that despite the numerous uses of the term in the Czech legal system, not a single regulation provides a general legal definition of it.

The third part deals with the possibilities of conflict between public and private interests and the interrelation of these two interests. The aim here was to look at the situations when such conflicts occur, how to avoid such situations, and generally what the relationship between them is. It also includes an introduction to the concepts related to this issue, such as lobbying or the institution of expropriation, which is very important for this topic, including expropriation proceedings. This section also covers the topic of interest groups, their purpose and role in society.

The last part is intended to serve as an analysis of a specific case in the context of the public interest. The aim was to understand how the public interest is perceived in practice, how such a case may be resolved and what difficulties may arise. The public interest in the preservation of the building of the cultural centre

in Pilsen or the cancellation of the construction of a new shopping centre is an interesting example for this issue. This part was to introduce this case and after the theoretical part to present a practical demonstration.

This work was intended to introduce the concept of "public interest" and to help the readers to understand it, through various professional definitions, through a detailed analysis of the concept, through introduction of similar concepts, through examples and analyses of its use in the Czech legal system, but also with the help of a demonstration on a concrete example.

SEZNAM ZDROJŮ

Knižní:

BURZOVÁ, Petra. *Politika poloveřejnosti: Narativní analýza sporů o demolici Domu hrůzy u Radbuzy*. Brno: Doplněk, 2014. ISBN 978-80-7239-320-6.

FIALA, Josef. *Malá právnícká encyklopedie*. Šesté. Praha: Linde, 2006. ISBN 80-720-1582-6.

FIŠEROVÁ, Barbora. *Veřejný zájem*. Plzeň, 2020. Diplomová práce. Západočeská univerzita v Plzni. Vedoucí práce JUDr. Tomáš Louda, CSc.

GEHL, Jan. *Život mezi budovami: Užívání veřejných prostranství*. Brno: Nadace Partnerství, 2000. ISBN 80-85834-79-0.

GERLOCH, Aleš. *Teorie práva*. Šesté. Plzeň: Aleš Čeněk, 2013. ISBN 978-80-7380-454-1.

GERLOCH, Aleš. *Veřejný zájem*. In: HENDRYCH, Dušan. *Právní slovník*. Třetí. Praha: C.H. Beck, 2009.

KALNÝ, Miroslav. *Soukromý zájem ve veřejném prostoru*. Plzeň: Západočeská univerzita, 2017. ISBN 978-80-261-0707-1.

LABOUTKOVÁ, Šárka. *Prosazování zájmů v EU: národní a specifické zájmy jako legitimní prostředek ovlivňující tvorbu a rozhodovací procesy hospodářské politiky v Evropské unii*. Praha: Národohospodářský ústav Josefa Hlávky, 2009. ISBN 978-80-86729-53-4.

MALÝ, Ivan. *Problémy definování a prosazování veřejného zájmu: Sborník referátů z teoretického semináře pořádaného Katedrou veřejné ekonomie ESF MU v Brně ve spolupráci s Asociací veřejné ekonomie*. Brno: Masarykova univerzita, 1999. ISBN 80-210-2236-1.

POTŮČEK, Martin. *Veřejná politika*. Praha: SLON, 2005. ISBN 978-80-7400-591-6.

PRŮCHA, Petr. *Lexikon: Správní právo*. Ostrava: Sagit, 2002. ISBN 80-7208-314-7.

Právní předpisy:

Ústavní zákon č. 1/1993 Sb., Ústava ČR, ve znění pozdějších předpisů

Ústavní zákon č. 2/1993 Sb., Listina základních práv a svobod, ve znění pozdějších předpisů

Zákon č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny, ve znění pozdějších předpisů

Zákon č. 121/2000 Sb., o právu autorském a o změně některých zákonů (autorský zákon)

Zákon č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní řízení)

Zákon č. 312/2002 Sb., o úřednicích územních samosprávných celků a o změně některých zákonů

Zákon č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů

Zákon č. 127/2005 Sb., o elektronických komunikacích a o změně některých souvisejících zákonů (zákon o elektronických komunikacích)

Zákon č. 183/2006 Sb., o územním plánování a stavebním řádu (stavební zákon)

Zákon č. 184/2006 Sb., o odnětí nebo omezení vlastnického práva k pozemku, nebo ke stavbě (zákon o vyvlastnění)

Zákon č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, ve znění pozdních předpisů

Zákon č. 283/2021 Sb., stavební zákon

Judikatura:

Rozhodnutí Nejvyššího správního soudu ČR. In: . 2003, 2 AS 11/2003-164.

Nález Ústavního soudu ČR ze dne 22. 3. 2005, sp. zn. Pl. ÚS 21/02

Usnesení Nejvyššího soudu ČR ze dne 15. 6. 2011, sp. zn. 8 Tdo 657/2011

Internetové zdroje:

ABZ.cz slovník cizích slov [online]. Dostupné z: <https://slovník-cizich-slov.abz.cz/web.php/slovo/lobbista>

Náš REGION [online]. Dostupné z: <https://nasregion.cz/bude-na-miste-byvaleho-domu-hruzy-u-radbuzy-konecne-nova-moderni-ctvrt-274163/>

Plzeňoviny [online]. Dostupné z: <https://plzenoviny.cz/historie-dk-inwest-plzen/>

Plzeňský deník [online]. Dostupné z: https://plzensky.denik.cz/zpravy_region/dum-hruzy-zatim-bude-stat-dal20100303.html -obrázek

Slovník spisovného jazyka českého. *Veřejný* [online]. Dostupné z: <https://ssjc.ujc.cas.cz/search.php?hledej=Hledat&heslo=ve%C5%99ejn%C3%BD&sti=EMPTY&where=hesla&hsubstr=no>

Slovník spisovného jazyka českého. *Zájem* [online]. Dostupné z: <https://ssjc.ujc.cas.cz/search.php?heslo=z%C3%A1jem&sti=112843&where=hesla&hsubstr=no>

Tiskové zprávy. *VLÁDA ČESKÉ REPUBLIKY* [online]. Dostupné z: <https://www.vlada.cz/cz/ppov/lrv/tiskove-zpravy/legislativni-rada-vlady-se-opet-zabyvala-novelou-stavebniho-zakona-a-zakonem-o-jednotnem-environmentalnim-stanovisku-200100/>

Články:

ELIÁŠ, Karel. Veřejný zájem: Malá glosa k velkému tématu. *Ad Notam*. (5/1998).